

původní kresby / Graniak a Kazanovsky * Úvaha / *Nový druh výtvarného humoru?* * Kdo je kdo / Davor Štambuk (Chorvatsko) * ČUK / FECONEWS o českém spolku * Rozhovor / Marek Simon v Deníku * Knihy / „*Kočky v burkách*“, „*Snoopy po škole*“ * Ze světa / Polsko, Turecko, Norsko, Francie, Slovensko, Itálie, Švýcarsko, Belgie, USA, Chorvatsko * Kalendarium * Časopisy / *Sorry, Bum* a *Nebelspalter* * Mistrři malíři A / *Malované jeskyně* * Mistrři malíři B / *Vitruvian Man* * Mistrři malíři C / *Zrod Adama* * O humoru / Z tisku * Z domova / *Neprakta, Štambuk, Malák, Lichý, Hojný, Hanák, Rakus, Slíva, Novák* * Z GAGu / *My a dotazníky* = dvě dávné ankety * *Chlubna / 4 x portrét G-mena* * *Retro / Večerní Praha 1968:*

e-GAG

Had'ákova rehabilitace * *Z pošty* / K posledním číslym * **Výsledky:** Čína, Irán, Anglie, Makedonie, Kuvajit, Rakousko, Portugalsko, Argentina, Brazílie, Itálie, Turecko * **Propozice:** OSN, USA, Rumunsko, Turecko *

Had'ákova rehabilitace * *Z pošty* / K posledním číslym * **Výsledky:** Čína, Irán, Anglie, Makedonie, Kuvajit, Rakousko, Portugalsko, Argentina, Brazílie, Itálie, Turecko * **Propozice:** OSN, USA, Rumunsko, Turecko *

Měsíčník autorů a přátel české karikatury

e-číslo 2016 / 10

XIV. ročník

KRESBY: GRANIAK, KAZANOVSKY, LISTEŠ, ÖZBEK, TREBICHOVSKÝ, MALÁK, NEPRAKTA, HOJNÝ, ŠTAMBUK, LEURS, TOZAKI, NO-RIO, GAZIOGLU, ADDAMS, KISCHKA, KANK, KOŠTÝŘ, SEMERENKO, SAJINI, DRLJEVIČ, LICHÝ, PECCHIA, DAVINCI, MICHELANGELO, NOVÁK, OTZEN, CAM, LOPEZ, DE WITTE, SCHULZ, SIMON, O-SEKOER, YPERZEELE, SLÍVA, JABLONOVSKÝ, MACHATA, SOUČEK, BARTÁK, OTTITSCH, WIDMER, GROLIK, BUTZ, OTTO, PISMESTROVIČ, KUCZIŇSKY, PRIRMAZABAD, CAMPANER, MAKAL, POPOV, KEMPISTY, AMORIM, DONNELLY... ^{AI}

původní kresby / *Andrzej Graniak (Polsko)* a *Vladimir Kazanovsky (Ukrajina)*

Trojská „*mírová holubice*“ a „*supermoderní chameleon*“. Dva dobré nápady a navíc bezvadné výtvarné zpracování. **Kam spěje žánr cartoons v dnešním světě?** Čtete na str. 2

Úvaha / Zrodil se nový žánr? Zrodil se nový žánr!

Zkuste to: podívejte se na oba obrázky na titulní stránce GAGu. A teď pozor: přinutíte se na ně podívat očima běžného člověka, někdejšího kupce Dikobrazu později přechýleného na Trnky-Brnky. Co uvidíte?

Nejspíš vás napadne, proč byste se nad nimi měli zasmát. Tedy: proč by ty kresby měly lidi rozesmát. Protože vy, jako autoři výtvarného humoru, takové obrázky znáte nejen z GAGu. Visí také na různých *cartoons gallery*. Vyhrávají mezinárodní soutěže - vlastně jsou úspěšné na většině z nich, pokud budeme sledovat ty nejváženější. A proto také víte, že jury nerozhoduje o pořadí ani o vítězech jen na základě spontánního smíchu, které vyvolají vtipy. Aha - takže ony to ani nejsou vtipy? Jsou a nejsou. Ano i ne.

Nejviditelnějším rozdílem je to, že v nich nenajdete žádné texty. Termín „beze slov“, kterým se kdysi pro jistotu takové kresby v novinách opatřovaly, už není třeba. Vždyť většina pořadatelů *International Cartoon Contest* dokonce na nutnost „without words“ upozorňuje v soutěžních podmínkách. Tím ovšem odpadá velká část publika, ne-li většina, která stále ještě žádá, aby obrázek jen vesele doplňoval dobrou slovní anekdotu. Přitom to byl konec 50. let minulého století, kdy jsme se od takového podřadného humoru hlasitě a vítězoslavně odpoutali. Jak se ovšem ukázalo, tak ne všichni. Dokonce ani ne všichni autoři. Jedni to neuměli, jiní to nechťeli, protože věděli, že i páni v redakcích žádají pro „své“ čtenáře vtipy vystavěné pěkně osvědčeně, po staru. A my pokrokoví, světoví, moderní... my věděli své a vedli jsme si tu svou na stránkách mladých, kulturních, moderních časopisů - periodik určených výběrovému publiku.

Dnes to vypadá vcelku legračně, protože nakonec došlo na všechny a časopisy nemají náhle místo pro žádné výtvarné vtipy. Tehdy to ovšem znamenalo například přechod takových prací do výstavních sálů. A do soutěží, které jsme pořádali víceméně pro autory inteligentního humoru - tj „ohne Worte“ či „senza parola“.

Veselé obrázky se dlouho zbavovaly pojmenování „kreslený humor“. Termín „cartoon“ se u nás neujal. Proč taky. Jenže všechny ty obrázky už nejsou dlouho ani kreslené; jsou malované, ryté, škrabané, stříhané a slepované. Jsou to i práce fotografické, kolážovité a hlavně

v současné době všelijak „technicky“ tvořené (vyráběné?) s pomocí grafických schopností komputerů, dejme tomu „digitálně“.

„Cartoon“, česky nejspíš humorné obrázky - na rozdíl od „editorial cartoon“, česky nejlépe výtvarná publicistika - je žánr, který nyní opouští obě své hlavní vlastnosti, tedy oba směry, kterými se dlouho ubíral. V jeho současné vrcholné podobě, o níž tu nyní uvažujeme, už není

pouhým důvodem k zasmání - není tedy vtípem. A není ani po staletí pěstovaným mediálním prostředkem, tedy satirou.

To však není úplně přesné. Tyto výtvarné práce jsou ve své špičkové podobě rovněž kritické, vyjadřují zřetelně autorův názor, ale nejsou tak adresné, konkrétní a osobní (to přenechávají zmíněné novinové aktuální kresbě). Témata, na která se vypisují soutěže, jsou velmi často

velmi anagažovaná. Válka a hlad zabíjejí lidi, a ti zase ničí lesy, vody, přírodu, životní prostředí... Těch smrdících vozidel a čoudících komínů, co jich máme v katalogích výstav na stovky. Jistě, mají nám co říci, jenže neřeknou: teď se zasměj, člověče, to je přece fór!

Oceňujeme je nyní potichu, občas emotivně, často spíš rozumem. Někdy nás ohromí nápad, který tu ještě nebyl, jindy je to výtvarná síla, s jakou autor myšlenku dokázal „prodat“. A ještě něco - tady se po ploše nepohybují ti nosatí panáčci - hlavní rozpoznávací znak žánru!

A najednou se přistihujeme, že se na takový „kreslený vtíp“ díváme stejně jako na obraz ve „vážné galerii“. Máme pro něj asi stejná kritéria z hlediska kvality i zařazení do určitého výtvarného směru...

Co teď? Co je odlišuje od „obyčejného“ výtvarného umění?

No jistě - vtipný nápad. Viditelné anebo pečlivě skryté překvapení, nečekaná pointa, někdy jen přemístění předmětu nebo postavy z obvyklého prostředí tam, kam nepatří.

Největším nedorozuměním je v současném výtvarném umění jakási neschopnost rozlišit mezi vážným humorným dílem a nevážným kresleným vtípem. Pokud obyčejný „náš“ vtíp někdo převede do třímetrové sochy - je umělec. Pokud někdo totéž pověsí jako kresbu na stěnu kolektivní výstavy karikaturistů - je teda spíš není...

Abychom nyní včas vybruslili z celkem nepodstatných sporů uměnovědců o příslušnost k různým výtvarným žánrům včetně hledání a stanovení rozhodujících kritérií (nejsme v tom moc doma) zůstaneme teď na naší společné platformě výtvarného humoru. A dovolíme si poněkud pozměnit obvyklé členění na kreslený humor (vtipy) - a satiru (portrétní či politickou karikaturu). Liší se totiž od sebe celkem jednoduše už ze své podstaty o čem jsou a komu jsou určeny.

V oněch na počátku zmíněných dílech (a na dalších, kterými ilustrujeme tuto úvahu) jsme objevili jakýsi **třetí žánr**, samozřejmě mezní (mezi výtvarným humorem a výtvarným uměním) Jeho uznáním nic nezměníme. Zařazení je dáno spíš vlastním rozhodnutím autora, zda ho táhne víc být karikaturistou anebo pravým umělcem. To druhé jistě znamená při úspěchu daleko větší finanční efekt. To první...

Ale jistý vývoj tu je. Pořadatelé soutěží mají zájem, už kvůli sponzorům, kteří nejsou zrovna znalci umění, aby vítězili autoři, jejichž práce by mohla viset... kde? Třeba v nějakém veřejném prostoru, na radnici, v kulturním domě. Anebo v pracovně ředitele firmy či instituce. Na papír z bloku načrtnutý geniální nápad proto vítězí jen zřídka.

Nenápadně a dost dlouho se nám ve světě mezinárodních soutěží karikaturistů rodil další žánr. Není zrovna jen k smíchu, ale není zatím tak „hóh“, aby byl brán uměleckou kritikou vážně

anebo kunsthistoriky aspoň na vědomí. Přitom tvoří po světě desítky „našich“ autorů, humoristů, z nichž každý by měl být brán za umělce se vši vážností.

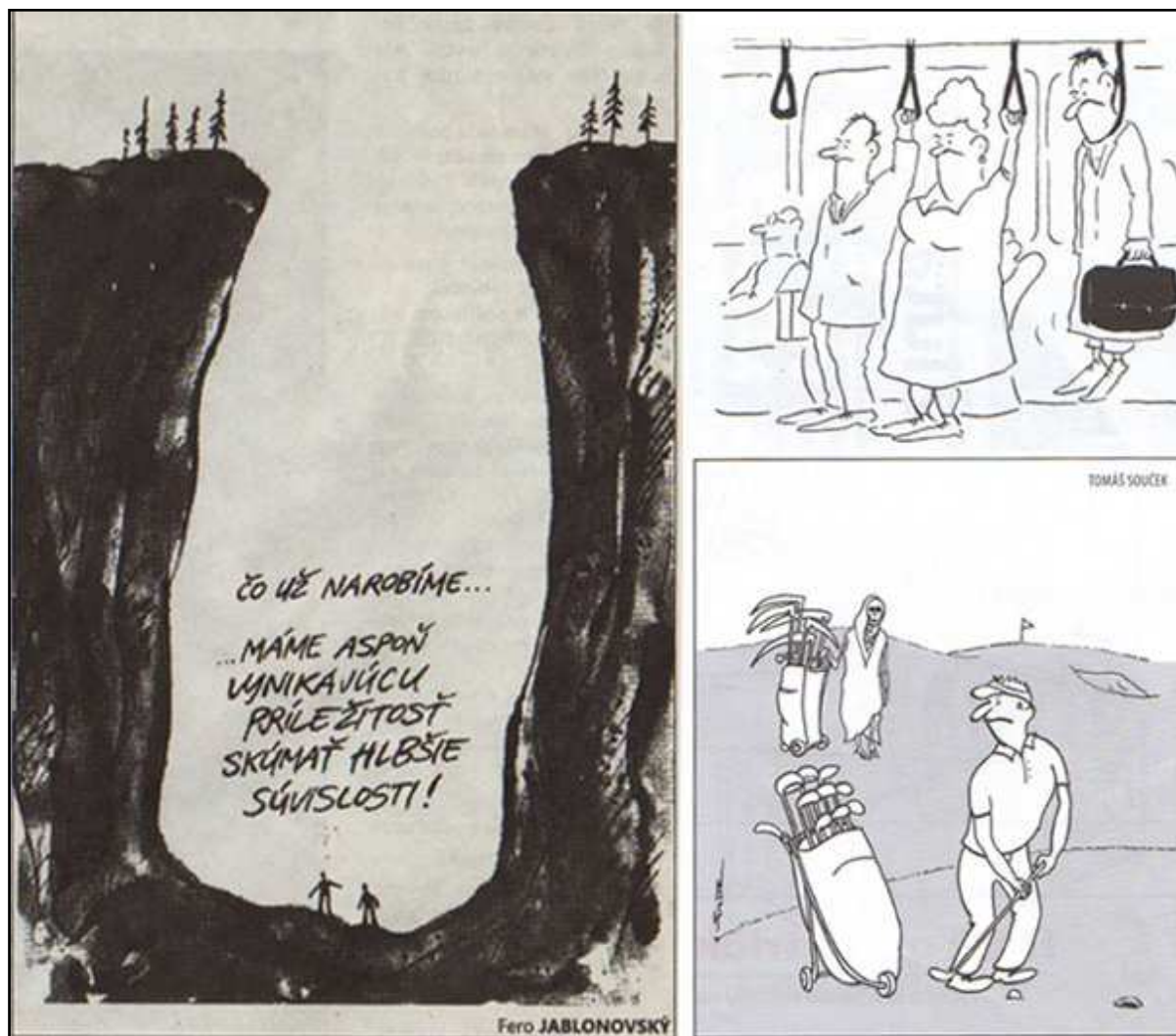
Pokud by mu to ovšem nepřišlo tak trochu k smíchu.

Ivan Hanousek

Kresby: jména autorů najdete na straně 56

Co spojuje tři časopisy, z nichž jsme sem vybrali pár ukázek? Jasná odpověď: **Humor**. A protože jsme na území GAGu (zatím ještě na území, ne na půdě) jde o humor kreslený. Ne v každém z nich má výtvarná legrace jednoznačně územní převahu, ale v každém titulu má hlavní slovo. Vysloveně postaven na kreslených vtipcích je pražský magazín Sorry, skoro *fifty-fifty* je to ve slovenském Bumerangu. Delší texty, literární útvary i publicistika se tradičně hojně vyskytují ve švýcarském měsíčníku.

Sorry a Bumerang (co je spojuje a v čem se liší)

Pokud budeme trochu zobecňovat a současně výrazně zjednodušovat, jde u o obou domácích (tj. česko-slovenských) periodik o kvalitní humor, byť z různých kapes. Jsou totiž určeny různým typům čtenářů/diváků. Opakovat si, že **Sorry** jde (i když ne přesně) ve stopách vydupaných v mediální krajině pařížským *Hara-Kiri* (*Charile Hebdo*), netřeba - faktem je, že se tu hodně dbá, aby byl humor černý a preferuje se humor aktuálně politický, byť satira se tu vyskytuje častěji v oblasti humoru psaného (a čteného). Autoři obrázků raději přispívají (anebo to tak šéfredaktoři vybírají) vtipy obecně surovými či sprostými, čímž bodují u svého publika. Bumerang, cílí dost jinam. Tady nejde o poněkud zastydlou recesi někdejších studentských bouřliváků. Naopak, jde o návrat intelektuálního humoru šedesátých let, tedy o vzkříšení vzpomínek na cesty, kterými se humor slovní i výtvarný ubíral, než byl zotročen normalizací. Respektive se pak pěstoval víceméně vrchností jen trpěně a spíš jen poloveřejně.

Vtip vlevo je o dost hlubšího typu - tedy z **Bumerangu**. Kresby vpravo jsou ze **Sorry**. Díla **Fera Jablonovského**, **Radka Machaty** (?) a **Tomáše Součka** snad dostatečně ilustrují rozdíly mezi tituly.

Šéfredaktoři i okruh přispívajících autorů (poznat se to dá hlavně na drobných textech, ať už anekdotického anebo poetického rázu) dbají velmi výrazně na uměleckou kvalitu, z níž pak docela viditelně vystupují „jiné“ kresby. Ty z výměny vtipů se Sorry a od několika dalších kreslířů z Česka. Jednoduše řečeno: zatím co obálkový vtip Sorry občas láká na černý vtip s kresbou velmi amatérskou, v Bumerangu se na titulní straně zjevují díla vel mistrů současné světové karikatury (Kazanevsky, Kazančev, Zlatkovskij, Kuczynsky...) anebo ti hodně „výtvární“ ze Slováků. Právě tak tomu je uvnitř novin, kde se Visokai, Kovačik, Torma, Pernecský, Cajchan i Torma vyznačují svým vysloveně usazeným stylem, prezentují kvalitu pod svou osobitou značkou.

Také „literární“ část je u Sorry reprezentována „střední“ generací někdejších vysokoškoláků, autory Bumerangu jsou kultivovaní literáti, nositelé odkazu Kulturného života anebo Literárek, Listů, či Hosta do domu, máme-li potřebu repasovat ty mikrožánry a aforismy na české poměry. Slovenský čtrnáctideník má i „vyšší“ ambice vyjadřovat se k humoru, jak jsme byli zvyklí před půl stoletím. Český měsíčník je nemá, ale svým humorem obdobné úvahy realizuje či bourá...

Z Bumerangu č.17

Poznáte nějakou definici humoru?

Roman Vykysalý (umelecký kováč):

„Humor má člověk vrozený. Aj nemluví sa smeje, keď na neho robíme grimasy. Nepozná vlastne ešte nič, ale už vie oddeliť vážne od veselého.“

„Na osem otázok o humore odpovedá“; Bumerang (27. 8. 2016)

Z Bumerangu č.19

Poznáte nějakou definici humoru?

Marián Zima (ředitel deníku Šport):

„Nie, vlastnú nemám. Stotožňujem sa s nektorými L+S, že humor nesúvisí so smiechom - lebo rehoť sa dokáže hocikto - ale s prístupom k životu. Humor je ve své nekorektnosti vlastne veľmi férový, pripúšťa možnosť, že bude vystrelené aj z vás samých, a tak predurčuje váš prístup ku všetkému v živote.“

„Na osem otázok o humore odpovedá“; Bumerang (24. 9. 2016)

Zatímco u Sorry lze těžko polemizovat se směrem, kterým měsíčník míří (jde o pražskou menšinu, o níž vlastně nic nevíme) a jeho vydávání může být pro nového vydavatele (mece-náše?) i prodělečné, u Bumerangu se spíš naskytá otázka, jak kompatibilní je tato soborní příloha s nosičem - deníkem Šport. A zda tak úzká čtenářská obec Bumerangu může způsobit viditelný růst nákladu občasného sobotního deníku; tak aby byl přínos humorné přílohy pro vydavatele ekonomicky zajímavý.

Z tohoto hlediska je ovšem více než zajímavý text, či spíše příspěvek do stálé (prvostránkové) ankety Bumerangu „Osem otázok“, který v 19. čísle má *Marián Zima*. Jde totiž o ředitele deníku Šport, jehož je Bumerang obtýdenní přílohou. Jednak jsou jeho odpovědi příjemně inteligentní, druhak by se jen těžko v záhlaví magazínu ocitla tvář muže, který vzápětí svůj deník nedůležitého Bumerangu zbaví...

Pokud jde o autory, v našem případě hlavně o karikaturisty, je jisté, že honoráře, které mají vydavatelé k dispozici, jsou malé a odměny nízké. Opravdu nevíme, kolik se platí za obrázek v Sorry, ale víme, že zahraniční autoři, ať už z východu anebo západu, kreslí nebo povolují otištění svých obrázků v Bumerangu zadarmo. A celková finanční částka na jedno číslo, pokud se něco nezměnilo, byla od samého počátku nedostatečná. Vlastně nic moc i pokud jde o redakci a grafické studio. Ještě malá připomínka, než zapomeneme: pokud chcete užívat tzv. negativní tisk, to je bílá písmenka na černé ploše, vězte, že to působí zdálky efektně, ale číst to nelze. Zde třeba platí, že menší typy než **cicero** (12°) vysazené obyčejným písmem místo **tučného**, do negativu nelze překlápat! *)

Věci o níž nevíme vůbec nic, jsou ambice či výnosy anebo jiné přínosy pro pražský i bratislavský humoristický list z jejich působení na internetu... Pokud si kliká na oba weby stále více čtenářů, tak je sice nechápeme, ale... sláva!

*) Autor tohoto textu je vyučený typograf

Sorry a Bumerang k sobě mají i tak blízko (vlastně už tím, že nic přibližně stejně kvalitního v prodejnách tisku nenajdete) a tudíž si po vzájemné dohodě vzájemně „kradou“ jednu i více kreseb anebo textů. Obvykle je to výběr zdařilý. Naposledy se Sorry povedl i jiný přetisk, tentokrát rozhovoru s **Fedorem Vico pro Sme**, potažmo i pro další periodika, který jsme takřka celý otiskli v posledním e-GAGu - včetně historické

fotky z Malostranské besedy. S manžely Zátokovými a s mladými bratry Vicovými tu stojí před fotoaparátem pražská dvojice kurátorů výstav humoru: *Kobra - Hanousek*. Píše se rok 1989 a už za rok (na stejném pódiu!) budeme zakládat ČUK... Tehdy se zakládaly i humoristické časopisy. Dělo se tak podle nerealizovaných projektů z konce 60. let. A moc dlouho nevydržely.

Ani **Bumerang**, vycházející z obdobných dvacet let starých dispozic, nevydržel - ale vrátil se.

Magazín **Sorry** vycházel z o generaci mladšího a mnohem volnějšího konceptu (po)listopadového *Fámyzdatu*. Ani on nevydržel. A také se vrátil.

I Nebelspalter zažil pár krizí...

Nezanikl však - přežil díky konzervativnímu prostředí, kde žil po více než století. Překonal pár vážných krizí, drsných změn koncepce, personálních v redakci, nižší honoráře, zmenšení formátu a nakonec i proměnu z týdeníku o 52 stránkách na magazín o deseti až tuctu vydání v jednom roce.

Poslední z nich vyšlo s číslem 9, jak se sluší na měsíc září. A jeho 66 stránek + 4 strany poněkud tvrd-

ší obálky teď máme před sebou. Na první pohled je zřejmé, že to přežívání v úsporném režimu ve Švýcarsku vypadá o hodně jinak než u nás... a dál na východě.

Jsme u kadeřníka, kadeřnice... prostě u holiče

„14 perfektně sestřižených stránek“ - slibuje Nebelspalter č. 9 už na obálce. A uvnitř sešitu je zřejmé, že téma zaujalo pěknou řadu karikaturistů - je tu 35 vtipů na stříhání vlasů.

Kvalita barevného tisku, papíru, grafické úpravy (a asi i korektorské práce) je v magazínu o třídu výš. Kromě rozdílu v kvantitě stránek a jí „zaviněného“ počtu vtipných kreseb je tu i početnější zastoupení (10) kreseb celostránkových. Až když začneme detailněji prohlížet a hodnotit jednotlivá dílka, zjišťujeme, že ne každý z výtvarníků je hoden publikovat v tak prestižním časopisu, jakým Nebelspalter býval a stále ještě se snaží být. Kvalitních autorů oproti *zlatým 60.* až *80.* letům i na západním území Evropy ubylo. A to se ještě stále redakci daří publikovat vtipy autorů z naší části kontinentu. Kresby, které nedělají časopisu vůbec ostudu. Dokonce jsou to právě tito umělci, kteří občas drží praporek kvality Nebelspalteru nahoře.

Kresby: **Miroslav Barták** (ohne Worte); **Oliver Ottitsch**: *Gel nebo život!*; **Ruedi Widmer**: *Essigburken jako Gurken* (okurky); **Markus Grolík** (sex s vysněnou princeznou): *Zlatovláska, kdy už půjdeš k té kadeřnici?*; **Markus Grolík** „Vpředu zkrátit vzadu nechte dlouhé!“; **Steffen Butz** (Uf! Zlatovláska si umyla vlasy); **Lothar Otto**: *Tajemství medusy odhaleno...*

Jak je v euroatlantickém demokratickém prostoru zvykem, kvete kritika a s ní i portrétní karikatura politických vůdců. A jak je vidět, nejde jen o nějaké účelové zesměšňování, ale důležitá je i kvalita kresby, vystižení podoby. Vtipně, ale správně. Směšně, ale věrně.

Na obrázcích: Turecký vůdce **Recep Erdogan** („*president Egomann*“) a americký kandidát na presidenta **Donald Trump** („*kačer Tramp*“) - oba čerstvě nakreslil **Petar Pismestrovic**, dnes zřejmě hlavní portrétista měsíčníku. O jeho výstavě v Bělehradě čtete příště!

Kreslených vtipů, stripů a vtipných ilustrací je celkem **v 9. čísle o pár více než stovka**. Mezi nimi nechybí i další fórký na „burky“ (krom té naší ukázky), ani vtipy s „pokemóny“. Ze známých autorů vedle Bartáka i **Jan Tomaschoff** (*díky za zasláný Neblik!*) jsou zastoupeni i *Daryl Cagle, Konstantin Pavel, Marian Kamensky, Petra Kaster, Zak či Jürgen Tomicek...* **(GAGmen)**

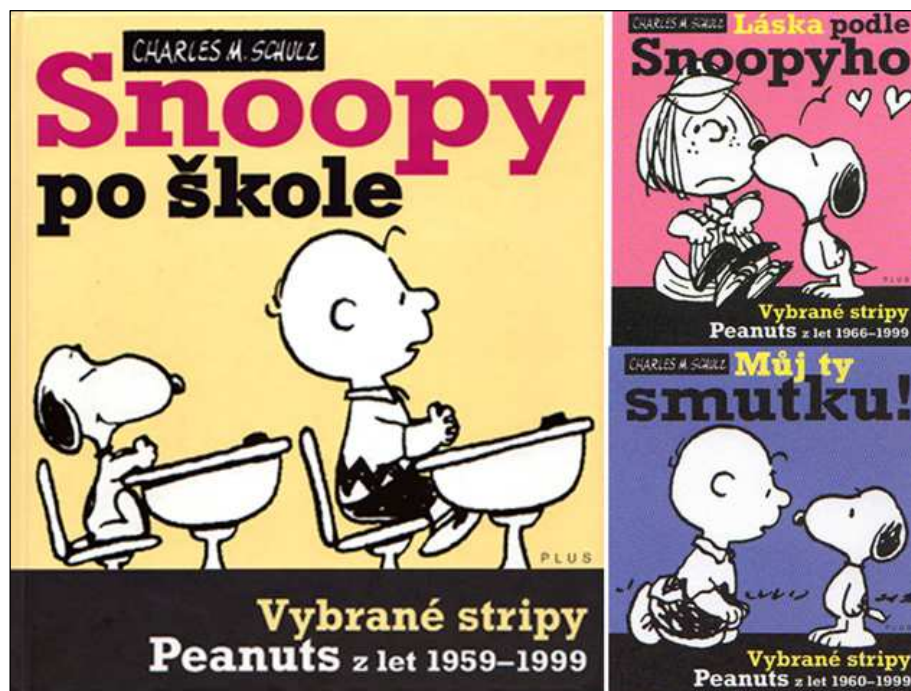
Sporné otcovství!

Dříve než jsme dokončili výrobu tohoto čísla GAGu, pořídili jsme si také **Sorry číslo 10**. Zatímco naše korektorka zjistila, že v Sorry se s korekturami textu už neobtěžují, GAGmen se podivil, jak nám ten **Eja Kulovaný** výtvarně vyrostl. V zápětí ovšem pochopil, že jeho jménem opatřený obrázek se narodil v porodnici úplně jiného sprostáka jménem **Jiří Koštýř**. Považujeme proto za nutné varovat redakci slovenského *Bumerangu*, aby k družebnímu přetištění z čerstvého Sorry nebrala (jako onehdá) zrovna tento obrázek. I s chlupama... **(red.)**

Staré novinky, stejně jako nové starobylosti - to zní přinejmenším špatně, a také nemožně a proto hloupě. Ale nemusí to tak být vždy. Tak třeba nyní, když jsme pro redakční sbírku alb humoru pořídili dva svazky, které nám nejen scházely, ale o nichž jsme ani nevěděli. Pokud člověk denně nebloudí očima po internetu anebo nepobíhá v Praze po knižních bazilikách a nelistuje pak v tramvaji v tam získaných *Nových knihách*, má problém zachytit vše, co se v žánru výtvarného humoru u nás a v okolí vydává.

Minulé dvě výpravy do ordinací na Starém Městě pražském, kde jsem setrval u původních lékařů i po redestinaci redakce z přívltavské Malé Strany až sem nahoru na Ořechovku, mne způsobily radost (z objevených knižních titulů) i bolest (řeknu to asi takto - lékařská péče je u nás zadarmo, ale ty knihy jsou obvykle dražší než doplatky za léky na recept).

Vedle obvyklých návštěv velkoknihkupectví na Václavském náměstí (krom spíš pouťového Luxoru a Kanzelsbergra je příjemná i rohová Akademie) jsem občas objevil i něco v Levných knihách, ale nakonec obvykle končím v antikvariátu ve Spálené. Tam už zcela spálili vzpomínku na výstavní síň Mladé fronty, někdejší oázu nejen ilustrátorů, ale i českých krikaturistů - včetně výstav autorů Maldého světa anebo Technického magazínu). V krátké pasáži lákají ke vstupu staré knižní exempláře, zatímco ve výloze do „spálenky“ (mladí Pražané si však myslí, že je to ulice Národní) jsou čerstvé novinky. Prodejnu totiž založil citel hororů podle vzoru *Jekyll a Hyde*. V jednu chvíli se antík málem nepozorovaně promění v normální knihkupectví... A s tím se promění i cenová hladina objevených pokladů.

Ale pro pořádek: účtenky jsem vyhodil a paměť má mezery. Tak ani nevím, zda obě knihy pocházejí právě odtud - anebo ze sousedních Levných knih. Obě byly dosud netknuté, jednu jsem vyřezával ze zapečené fólie...

Comics-stripy: Peanuts svazek č. 4

Dvě svrchu zmíněné postarší novinky jsou úplně nové knihy, jen vydané už před pár lety, jedna z nich cenu změnila z 249 korun na Kč 180.

Otázkou zůstává, kolik „*Snoopy po škole*“ (výběr 1959-1999 - **viz vlevo!**) stál původně. neb tato sbírka stripů **Charlese M. Schulze** (1922-2000) je takto oceněna dost nenápadně - jen tužkou. Zatím jsem si ještě všechny ty „čtyřpolíčkové“ a občas „tří- i méně-políčkové“ příběhy (plus pár tří-poschodových, určených pro víkendové přílohy novin) zdaleka neprohlédl (nepřečetl) a myslím, že se to ani najednou dělat nemá. Či nedá.

Taková kniha se má konzumovat po částech a nad každou porcí si člověk musí vychutnat svéráz pozoruhodného autora daru: stavby charakterů a jejich vzájemných vztahů, které se v zásadě nemění, ale přece jsou vždy s pointou. Tedy - beru zpátky, že si člověk musí. Může a také ne každý. Obávám se, zda většina českých konzumentů pro tento styl humoru, ne ani ryze výtvarného, jako spíš intelektuálního, je stavěna. Nemohu ani posoudit, zda překlad písmenek v obláčcích odpovídá anglickému originálu. Natož pak posoudit, zda reálie, v nichž se Peanutosvé - *Charlie Bown, Lucy, Linus* a další - pohybují, mohou *zemní dělci* z české kotliny a moravského úvalu mohou jen tak lehce a bez problému přijmout za své.

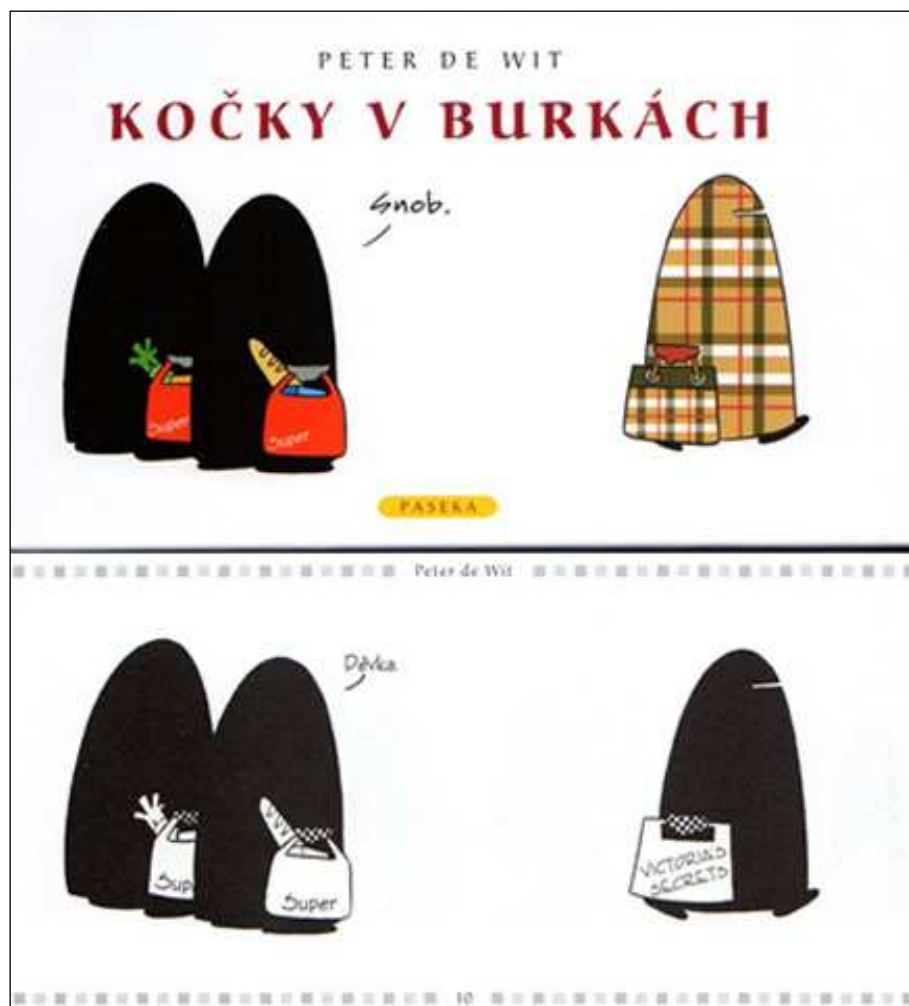
Pro začátek jen ty zřejmé údaje. Krom ceny jde o **počet stránek: 216** (ten jeden arch je v barvě) a o **formát: „čtverec“ 21x24 cm**. A o vybavení „nadstavbou“ úvodního slova od *Petra Onufra*, autora výběru a zároveň překladatele stripů. Pokud jde o „stavbu“ svazku, je ohleduplná ke čtenáři a tu a tam naruší monotónnost tří a tří a tří atd...stripů nad sebou na každé stránce nějakým tím grafickým naschvalem, detailem či zvětšeninou...Vydalo nakladatelství **Plus v roce 2012** - ale v pražském Albatrosu (číslo publikace je 16 122) (?)

To nejzajímavější jsem si ovšem nechal nakonec. Však také zaujme už i při prvním ohmatání svazku neb je uvedeno na zadní obálce... Již vyšlo: **Svět podle Snoopyho, Láska podle Snoopyho, Můj ty smutku!...** (**viz obálky** na minulé straně). Vždy je též uvedeno, z jakého období Schulzeovy tvorby jsou stripy vybrány... Spolu s právě získaným výtiskem jde tedy zatím o sérii čtyř svazků s Peanutsy. Podle datací pod názvy svazků jde o výběry nikoliv podle etapy tvorby, ale o výběry tématické. Ten, co o něm píšu, je **o škole**. Z na sebe navazujících stripů (jsou pro deníky) vybírám jeden jednořádkový z každého cyklu. **Snoopy** je tu jen vidět jen jednou. V souladu s tím, že oproti názvu alba tu stripů s *biglem* moc není... Ale pozor! Píše se tu také: **Připravujeme: V hlavní roli Snoopy**. Zda jsou v plánu i další svazky či svazek, netušíme. Ale co víme, tak tuto řadu (i v případě slevové akce by to už teď dělalo více než tisícovku) si docela jistě kompletní nepořídíme.

Cartoons: Víc burky než kočky

Věřím, že nakladatelský dům tak úctihodného jména jakým je Paseka, by nesvěřil slogan pro zadní obálku, který má hutně, ale přesně vystihnout „o čem“ je kniha, někomu neschopnému. Musí ji přece umět nabídnout i méně poučené osobě než jsem já - potenciální kupec. Proto si formulaci s charakteristikou této knížky odpustím a cituji slova vydavatele:

Knížka holandského karikaturisty **Petera de Wita** nazvaná „*Kočky v burkách*“ je sbírkou politicky zcela nekorektních anekdot na téma povinného zahalování muslimských žen, respektive na téma jeho nejradikálnější varianty, takzvané burky. Autorův humor ovšem není prvoplánově odsuzující a netolerantní k jiným kulturám. Pod každou burkou se skrývá starší či mladší „kočka“ se svébytným pohledem na muže, náboženství a život obecně.

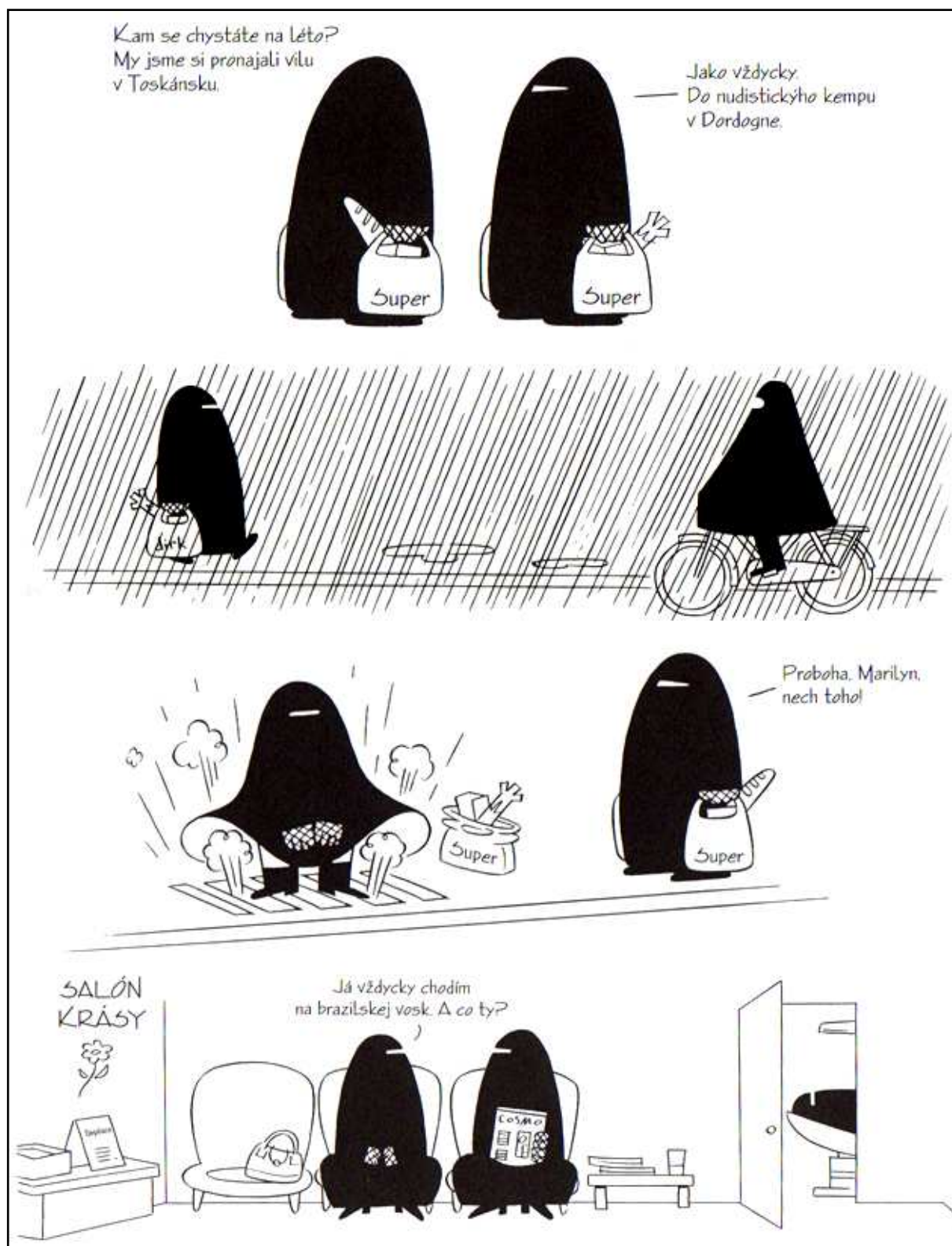
Polemizovat s těmito větami po prvním prolistování sbírky osm let starých vtipů (formálně se - i vzhledem k podlouhlému formátu publi-

kace 22,5x12,5 cm - blíží stripům) s texty nad hlavami postav (byť ne v běžnějších obláčcích) zde nemíním. Jen dodávám, že v *Pasece* se k vydání rozhoupali až v roce 2011, tedy tři roky po vydání originálu „*Burka Babes*“ (Amsterdam 2008). Což znamená až v době, kdy se islámská tematika na našem kontinentě více etablovala. Ale zároveň už před pěti roky - tedy pár let před současnou masovou invazí islámských uprchlíků do západní části Evropy. A také je nutno varovat přátele koček anebo černého humoru, kteří si oblíbili knížky typu *100 způsobů jak...* (použit mrtvou čiču; však jsme o nich psali včetně ukázek). Pokud se nepletu, kočkami jsou míněny ty zahalené „*babes*“; čtyřnohou „*cat*“ jsem v *de Witově* albu na 64 černobíle tištěných stránkách nenašel ani jednu.

Kdo se „*u Horáčků*“ o vydání zrovna této knihy zasloužil nelze z tiráže soudit; redaktorem byl Stanislav Škoda a z anglického originálu přeložila textíky Denisa Škodová. Kniha tištěná na dobrém papíře a svázaná do velmi tvrdých desek, jako by předem počítala s tvrdším zacházením většího počtem čtenářů. Naopak nepočítá s kupcem, který by měl zájem dozvědět se více o autorovi, a už vůbec ne o smyslu a užívání černých hábitů. Jediným „občerstvením“ výtvarné nudy šířící se albem ze stránky na stránku díky celkem vtipným, ale de facto nekonečným debatám dvou žen v černém jsou tu a tam „prémie“ v podobě kreseb zachycujících i okolní svět. Obě dámy se jinak liší (kresebně) jen obsahem nákupních tašek, když jedné z ní čouhá vecka a druhé... že by pórek?

Pokud jsme výše citovali z textu slova o „sbírce nekorektních anekdot“, je možná potřeba doplnit, že z nich dnes člověk ani tak necítí tu nekorektnost (ta už po internetu dospěla mno-

hem dál!) jako spíš tu anekdotovost. Občas se děje, že kresba je skoro zbytečná, nebo jen pomáhá vysloveně slovnímu vtipu. To se ovšem nestalo u obálkového vtipu (**viz minulá strana!**), který k vyloučení čtenářova úsměvu obrázků potřebuje.

V takovém případě pomáhá barva - nejen k zvýraznění vtipu, ale i k lepšímu vzhledu knížky, která tak ovšem klame. Uvnitř je vzhledem k tématu výhradně černobílá... Cena vepsaná tužkou: Kč 149,-. Je mi zatěžko říci, zda jsem za ni dal hodně anebo tak akorát. Oproti výše uvedenému „Snoopymu“ o čtyřnásobném počtu stránek a dvojnásobném formátu než jsou „Burky“... - spíš moc. (IH)

Kresby: **Charles M. Schulz** (USA); **Peter de Witte** (Nizozemsko)

Marek Simon: „Dá se nakreslit nevkusný vtip o politice i vkusný vtip třeba o smrti...“

Vysoké Mýto - Humor je taková omáčka života. Pomůže nám spolknout i hodně drsný knedlík, říká kreslíř Deníku MAREK SIMON... Jako dítě si Marek Simon tužkou způsobil úraz, dnes jejím prostřednictvím jako kreslíř baví čtenáře Deníku především politickou satirou.

Marek Simon

Narodil se a žije ve Vysokém Mýtu ve východních Čechách.

Je mu 36 let, je ženatý a má pětiměsíčního syna.

Pracuje jako manažer propagace. Kreslenému humoru se věnuje ve volném čase.

Je místopředsedou České unie karikaturistů

Kreslíř Deníku *Marek Simon* se svou kreslenou postavičkou

„Kreslím občas politicky nekorektní vtipy, ale ne urážlivé. Nechci urážet, ale bavit,“ říká v rozhovoru pro Deník. V něm se jeho typická postavička s velkýma očima a výrazným nosem objevuje pravidelně v sobotu.

Český humor je specifický. Jak důležitou roli ve vašem životě hraje?

Říká se, že je to koření života. Podle mě je to spíš taková omáčka života. Dá se přežít i bez ní, ale s ní je všechno chutnější a pomůže nám spolknout i hodně drsný knedlík. I když je to moje profese, roli hraje stejnou jako u kohokoli jiného. Zkuste žít s partnerem, mít kamaráda, souseda nebo šéfa, který nemá smysl pro humor.

Jste raději ten, kdo baví ostatní?

Nejsem přímo bavič, který by potřeboval strhávat pozornost na sebe. Když někde zavládne ticho, necítím se zodpovědný za jeho přerušování. Ale jsem rád, když se lidé zasmějí tomu, co dělám. Třeba už na základní a střední škole se mi často stávalo, že mě učitel při hodinách slohu vyzval, ať přečtu svoje výtvořky ostatním.

Jste spíš bavič, nebo komentátor aktuálního dění?

Liší se to kresbu od kresby. Často jde hlavně o legraci, i když s nějakým odkazem. Jindy, třeba po tragických událostech, naopak o humor nejde vůbec. Ideální je, když se oboje podaří spojit.

Se svou kůží na trh chodíte sobotu co sobotu na stránkách Deníku. Jaké jsou reakce?

Přímo od čtenářů Deníku pouze pozitivní. Spíš mám reakce z internetu a od přátel. A jak jdete na web, znamená to připravit se i na kritiku.

I ta k tomu patří... Nesl byste ji s humorem?

Zatím bych ji uvítal, ale je možné, že bych brzy změnil názor. Ne že bych se tak těšil, až mi to někdo vytmaví, ale je spousta věcí, které mě ani nenapadnou. Že si kresbu někdo vyloží jinak nebo ji nepochopí. Bylo by dobré vědět, jak o mých kresbách lidé přemýšlejí. Jen to zase člověk nesmí přehnat, když budou kresby polopatické a přehnaně korektní, nebude to ono. Musí tam zůstat nějaký prostor pro přemýšlení.

Říkáte, že kresba nesmí být přehnaně korektní, je vaším cílem i provokovat?

Určitě ne. Korektnost a slušnost podle mě nejsou synonyma. Kreslím občas politicky nekorektní vtipy, ale ne urážlivé. Pokud tak kresba někdy vyzní, tak se jedná spíš o nepochopení. Nechci urážet, ale bavit. Hodně záleží na kontextu, kde se kresba objeví. Když někdo zkopíruje můj vtip z internetu a umístí ho na kontroverzní stránky, rázem kresba působí úplně jinak než třeba v Deníku.

Kdy jste vzal poprvé do ruky tužku?

Jestli se ptáte obecně, tak tužku jsem v ruce držel od malička, ještě jsem ani pořádně necho-
dil. Kvůli tomu jsem dokonce utrpěl pracovní úraz, když jsem si ji zapíchl těsně nad oko.
Běžel jsem s ní v ruce a upadl.

Tak jinak, kdy a proč jste začal kreslit vtipy?

Ani nevím, jak to vzniklo. Bylo to někdy kolem roku 2000. Kdyby byly už tehdy na internetu
možnosti jako dnes, mohl jsem třeba začít blogovat, ale začal jsem kreslit. Studoval jsem
tehdy vysokou školu ve Zlíně. Shodou okolností byla poblíž redakce tehdy populárního časo-
pisu Trnky Brnky. Poslal jsem tam své kresby, a oni je otiskli.

Pamatujete si svůj úplně první kreslený vtip?

Pamatuji, protože jsem tehdy řešil vzhled postavičky. Byl o záchranářích, kteří spěchali k ly-
žaři, ale už podle stop, které po sobě zanechal, bylo zřejmé, že spěchat už nemusí. První
otištěná kresba byla o hmyzí rodince, která se chystala spořádat... řekněme výkal, a mamin-
ka se ptala, jestli si všichni umyli před jídlem ruce. Co byste čekali od začínajícího kreslíře?

Jak se rodila vaše typická postavička s velkým nosem?

Jako dítě jsem kreslil různé mimozemšťany a jeden z nich posloužil jako vzor. Proto má tak
velký nos. Není to výsledek žádného plánování a hledání optimálního návrhu. Prostě jsem
první vtip nakreslil a o zbytek se postarala přirozená evoluce. Ona se postavička mění nejen
v čase, ale i podle účelu. Do dětských omalovánek ji kreslím trochu jinak než do novin. Vlast-
ně se mi ani nepodaří nakreslit ji dvakrát úplně stejně.

Jaká témata jste si tehdy vybíral?

Témata byla hodně určena titulem, ve kterém jsem publikoval. Venkov, tchyně, milenky, zví-
řátka, alkohol. Ale už tehdy jsem měl nepravidelnou rubriku, tuším že Politix, která se věno-
vala aktuálním událostem.

Vaší doménou je politická satira?

Tak to nějak přirozeně vyplynulo. Ale nejen politická, i společenská. Vtipy o viagře sice měly
větší šanci na otištění, ale v tom jsem se nenašel.

Existuje ve vašich tématech tabu?

To není otázka témat, ale vkusu. Dá se nakreslit nevkusný vtip o politice i vkusný vtip třeba
o smrti. I černý humor může být zábavný, ale neměl by být morbidní nebo nechutný. Samo-
zřejmě jsou témata, kde se pouštíte na hodně tenký led.

Máte nějaké výtvarné vzdělání?

Jen základní školu, kde jsme po papíře rozfoukávali inkoust nebo na čtvrtku lepili podzimní
listí. Dokonce jsem neměl ani žádný vzor. Možná to je špatně, a proto moje kresby vypadají
tak, jak vypadají. Ona to asi z akademického pohledu není kvalitní kresba. Dlouho jsem se
setkával s názorem, že se nehodí pro politickou satiru, ale zůstal jsem své postavičce věrný .

Nikdy jste nepřemýšlel o tom kreslit karikatury konkrétních lidí?

Volím spíš atributy, díky kterým lze některé lidi poznat. Stačí přidat třešničky nebo kresbu
zasadit na Pražský hrad. Někdy naznačím podobou, i když při zachování velkých očí a nosu
to moc nejde. Ono je to tak lepší. Když někoho nakreslím reálně, bude se řešit, jestli nemá
moc vrásek, jestli není tlustý, jestli jsem ho chtěl zesměšnit. Když nejsem konkrétní, jsou lidé
spíš schopni brát to s nadhledem.

Jsou nadhledu schopni i politici, které si berete na mušku?

Nikdo asi nemá rád, když je terčem vtipu. Když to nebude urážlivé a když bude mít dotýčný
smysl pro humor, tak to vezme s nadhledem. Obávám se, že takových lidí moc nebude, ale
určitě se musejí potýkat s horšími nástrahami než občasnou satirou.

Koho konkrétně kreslíte poslední dobou nejčastěji?

Nejvíce mě podněty tradičně zásobuje pan prezident, v těsném závěsu za ním ministr finan-
cí. Trenýrky, Peroutkův článek, připravované otázky při návštěvě škol, Pussy, čínské vlajky,
skauti na Hradě atd. Ale není to tak, že bych byl proti němu zaměřený. Naopak se snažím
být objektivní, i když s ním někdy nesouhlasím. Třeba, když dostal při návštěvě Arménie
400 litrů koňaku, se téma přímo nabízelo. Ale zrovna v tomto případě jsem neviděl důvod dě-
lat si z toho legraci, naopak mi to přišlo sympatické.

Sledování aktuálního dění je asi vašim denním chlebem.

Někdy si pustím zprávy s tím, že v nich najdu inspiraci. Jenže kolikrát, i když se snažíte, to
nejde. Usilovně přemýšlíte, a nic. Pak jdete vynést koš a napadne vás to.

Takže inspiraci lze nalézt i u kontejneru. Máte nějaké zaručené zdroje inspirace?

Když to nechávám na náhodě, tak možná přijde, možná taky ne. Ale když máte termíny a závazky, zkrátka musíte. Takže použiji metodu usilovného zamyšlení v poloze Myslitele.

Jak potom probíhá další tvůrčí proces?

Někdy dostanu hotový nápad, jindy mám jen námět ještě bez pointy, který musím zpracovat do konečné podoby. Pak to zasadím do nějaké konkrétní situace a ladím text. Přidáním nebo ubráním jediného slova můžete úplně změnit vyznění, je to jako skládat hudbu a hledat správnou kombinaci tónů. Nakonec jsem ale stejně nespokojený.

Jak vypadá kreslířovo pracoviště?

Než se narodil syn, měl jsem k dispozici kuchyňský stůl. Tedy manželka mu říkala kuchyňský, protože byl v kuchyni, pro mě byl pracovní. Před pěti měsíci ale v našem dvoupokojovém bytě přibyl přebalovací pult, váha, pleny, kosmetika a další věci, takže jsem se uskrovnil. Kreslím na ploše, kam se mi vejde papír velikosti A4. Ale já vlastně víc nepotřebuju. Jen tužku, gumu, fix a ten papír.

Mělo narození syna nějaký další vliv na vaši tvorbu?

Kromě úbytku prostoru ještě úbytek času. Snažím se pomáhat. Moje doména je třeba noční vstávání k postýlce. Co jsem dřív sledoval jen z aktuálního pohledu, teď vnímám s ohledem na to, co ty události budou znamenat pro mého syna za dvacet let.

Je pro vás publikování v Deníku nějakou metou, vyšší úrovní?

Pro kreslíře mého typu to vždy byla meta nejvyšší. Být kreslířem celostátních novin, navíc v podstatě druhých nejprodávanějších hned po bulváru. Jen to trochu kazí fakt, že dneska má kdejaký youtuber srovnatelně velké publikum a nesrovnatelně vyšší příjmy.

Loni jste se stal nejlepším českým kreslířem. Budete letos titul obhajovat?

Budu se snažit. Soutěž mi dává možnost poměřovat se s těmi nejlepšími. Účastní se jí třeba Mirek Kemel, Jiří Slíva nebo v minulých ročnících Miroslav Barták.*)

Blíží se krajské a senátní volby. Neoslovil vás někdo, že chce nakreslit kampaň?

Neoslovil. A ani mě to nemrzí. Nevím o subjektu, se kterým bych bezvýhradně souhlasil a chtěl s ním spojit svoje jméno a kresbu. Možná kdyby se jednalo jen o konkrétní téma nebo konkrétní osobu.

Ale volby jsou pro vás určitě téma.

Ano, je to plodné období. Podezřele přibývá pozitivních zpráv, politici začínají zastávat neobvykle odvážné názory, dočasnou prioritu dostávají přehlížená témata a určitě se najde nějaká naprosto nepodstatná záležitost, která rozpolť tuzemskou politickou scénu.

A co plány do budoucna? Plánujete nějakou publikaci, výstavu?

Plánu a nápadů je spousta. Jenže když chodíte přes den do zaměstnání, věnujete se rodině, po večerech kreslíte pro noviny a občas jdete i spát, tak to nejde všechno realizovat. Určitě bych chtěl víc proniknout do online světa nebo se podílet na komplexnějších humorných věcech nebo na scénáři pro sitcom. Výstavy budou, pokud bude zájem. (18. 9. 2016)

Foto: **Michal Horák** - Autor: **Šárka Mikulecká** - Kresby: **Marek Simon**

Zdroj: <http://www.denik.cz/pardubicky-kraj/da-se-nakreslit-nevkusny-vtip-o-politice-i-vkusny-vtip-treba-o-smrti-20160916.html>

*) podtrhli jsme nešťastnou část jinak solidního rozhovoru. V případě takto formulované otázky má respondent právo na opravu nepřesné formulace. Třeba takto:

Otázka: „Loni jste vyhrál soutěž o nejlepší vtip měsíce, kterou po celý rok na webu pořádala ČUK. Chcete letos vítězství obhájit?“

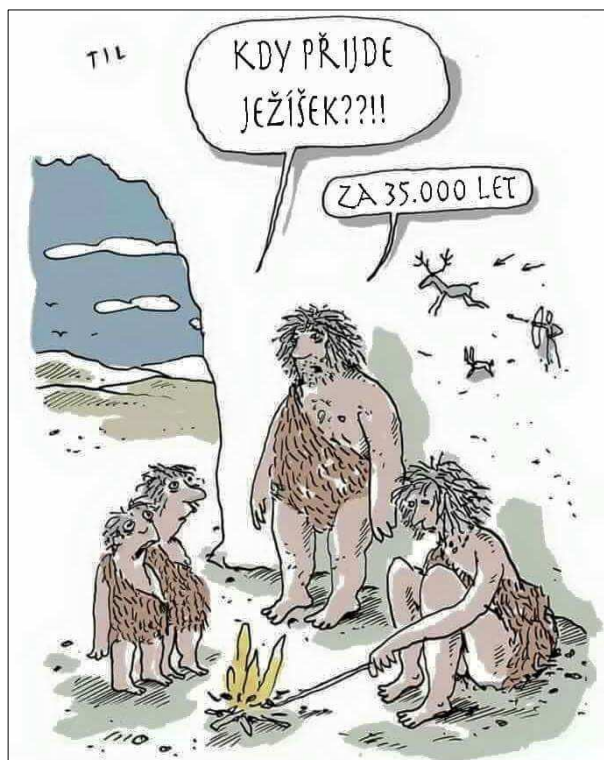
Odpověď: Budu se snažit. Ale jde spíš o naše interní poměrování sil. Lákají mne vyšší mety. Třeba Novinářská cena, kde se v kategorii novinová karikatura spolu utkávají ti nejlepší karikaturisté ze Slovenska a Česka, jako Danglár, Shooty, Reisenauer, Kemel, Teichmann... a jejímž laureátem se stal mimo jiné legendární Vladimír Renčín. Dalším měřítkem kvality jsou mezinárodní soutěže, kterých je ročně více než stovka; jsou obesílány často až tisícem karikaturistů z mnoha desítek zemí. A už jsem si jednou jel pro menší cenu až do Turecka...

Důvod: Pokud si v původní verzi přečtou světoznámí autoři Barták, Slíva, Kantorek a další, že Simon se stal nejlepším českým kreslířem, jen se tomu zasmějí. K takovému „titulu“ nestačí, aby to pronesla regionální redaktorka *Deníku* a autor aby ji při tom tvrzení nechal.

(G-men)

Mistři malíři „A“ / Tentokrát ne mistři pláten, ale stěn pravěkých jeskyní...

Přiznání není chyba. Když nyní přiznáváme, že jsme mysleli, že nás autoři vtipů zaválí svými jeskyňářskými nápady, byl to špatný odhad. A v tom byla ta chyba! Dnes téma uzavíráme s předsevzetím, že se příště nejprve probereme archívem vtipů českých

karikaturistů zlatých let šedesátých, anebo prolistujeme aspoň jeden ročník Nebel-spalteru z let sedmdesátých (zlatých jen ve švýcarském humoristickém týdeníku).

To by v tom byl d'as, a bychom nenašli téma, které by v případě nezájmu příslušníků české obce karikaturistické pokryli významní cartoonisté evropští...

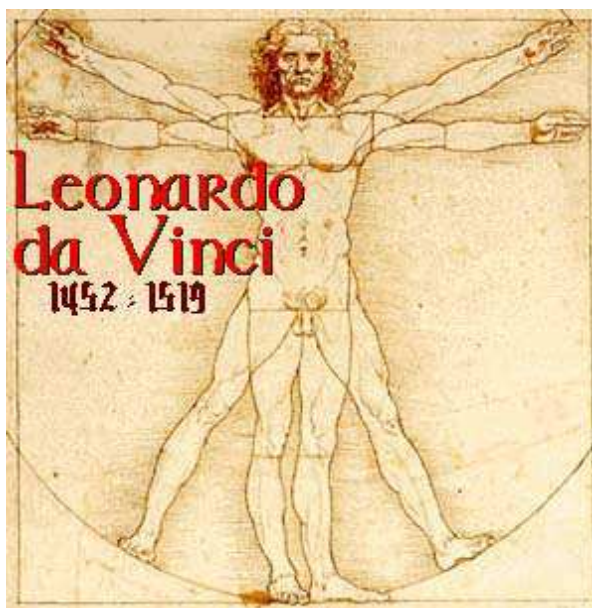
Dnes tedy se loučíme úspěšným vtipem z pravěkého MAKRO ateliéru, který zdobí obálku 75. čísla KARIKY chorvatského družstva karikaturistů. A novoročním blahopřáním českého vědce, kde sice vtip je jinde, ale nástěnná malba v jeskyni nemůže chybět. A do třetice: o

tureckém karikaturistovi jménem *Eray Özbek* už toho víte dost. Takže na naše téma také jeden jeho vtip beze slov; je zřejmé, že patří do cyklu *Siluety*..

Pozor: Současné téma „*Vitruvian Man*“ (*Da Vinci*) nekončí - další kousky i v tomto GAGu!

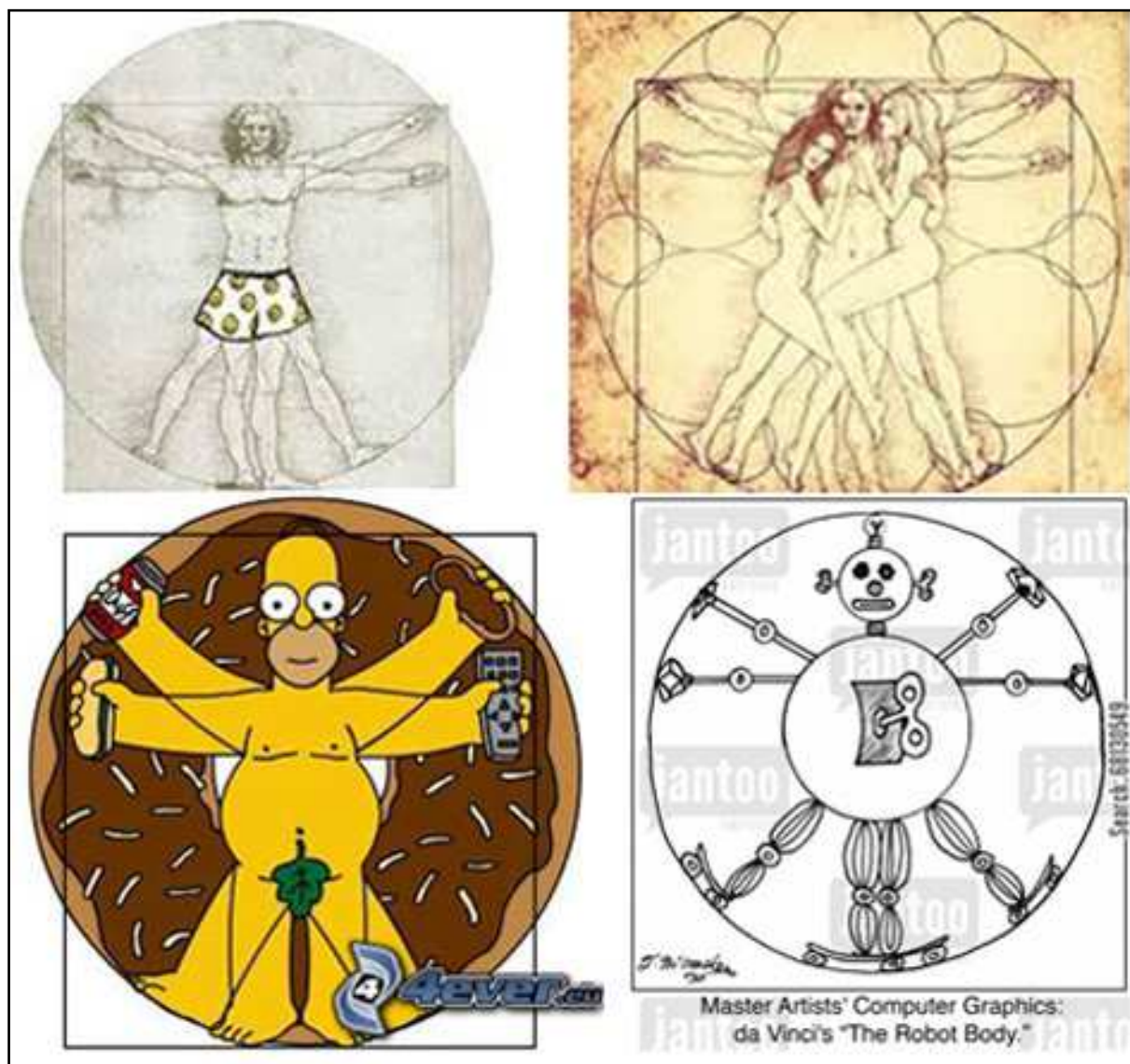
Kresby: vlevo *Nikola Listeš*, Chorvatsko (Velká cena na Int. C. C. v korejském Soulu 2015); vpravo *Ilja Trebichavský*, Česko (p. f. 2016; dole *Eray Özbek*, Turecko (kniha „*Silhouette*“)

Mistři malíři „B“ / a ještě jednou da Vinciho *Vitruvian Men...*

Zahrávat si s Mistrem Leonardem? To, co by se dřív jen tak někdo z velkých umělců sotva odvážil, dnes se opovažuje kdekdo... Samozřejmě, je za tím bezbřehá anonymnost internetu, ale vlastně naše doba vůbec. Čím dál tím více je umělcům méně témat a tedy i slavných obrazů svaté...

Natož pak karikaturistům, kteří mají neúctu ke všemu přímo v popisu práce. No, ke všemu asi ne (to jen v *Hara-Kiri* či mladším bráškovi *Charlie*) a jak jsme se snad shodli, legraci a-nebo dokonce ostrý útok satirika zasluhují jen ty jevy či osoby, které si to zaslouží. A hlavně, musí to být vtípné - a ne trapné! Dnes jsme vybrali krom původního díla kvarteto tzv. *vitruvian menů* z webu uměleckých „parodií“. Už víme, že tu někomu může chybět *Mistr Beam*. Ale *Homer Simpson*? To tedy ne! (G)

Jako dříve i teď platí, že parodie anebo varianty na veškerá témata vyhlášená v tomto ročníku můžete posílat do konce roku!

Mistři malíři „C“ / A navíc pořád i Michelangelův Adam a Stvořitel

Stvoření Adama mělo být originálním = nikdy nikým neopakovatelným kouskem Boha - tam vysoko na nebesích. Už Michelangelo se vlastně zarouhal, když se to pokusil zpodobnit - tam vysoko v kapli. A co vidíme dnes? Adama si rodí kdekdo - ať už využívá známý obraz v nové souvislosti jako vtipnou ilustraci nebo reklamu. Z novějších kousků jsme vybrali těchto pět. A zároveň se omlouváme, že neuvádíme jména autorů, na webu nejsou k nalezení... Jistě je, že tu nahoře zplodil nejspíš milovník koček... a tu dole vlevo? Přítel slonů! ®

Vyšel „Polda a Olda“ od Maláka

Příběhy, které prožíval skřítek Polda po boku osmiletého kluka Oldy vycházely ve Čtyřlístku v letech 1974 - 1994. Teď se objevily zásluhou Albatrosu kompletně knižně. Jak uvádí v MfD Radim Kopáč, autory příběhů jsou Petr Chvojka, Stanislav Havelka a Jaroslav Malák (1928 - 2012). První dva psali scénář, ten třetí je rozpohyboval nezaměnitelným výtvarným rukopisem. O Malákově jsme v GAGu přinesli několik materiálů k jeho úmrtí i k pozdější výstavě. Červená čepička i kouzelná zařikání Poldy jsou těžko zapomenutelnými atributy díla. Žánrově jde sice o komiks pro děti, ale vrstev mají ta vyprávění několik: magickou, hravou, dobrodružnou až akční, tajemnou, občas groteskní a dokonce i hororovou! Podstatné je, že ideologie tu nemá místo, jak by se s ohledem na období normalizace, kdy komiks vznikal, dalo čekat.

Autoři, redakce a společnost, v níž se autoři pohybovali, tomu společně zabránili. Vznikla zábava, která dětem mimoděk říká, že mají nejen povinnosti, ale i svá práva. „Příběhy Poldy a Oldy patří v českém komiksu posledního půlstoletí jednoznačně mezi nejlepší kusy,“ uvádí Kopáč.

NEPRAKTA právě straší v Kladruzech (a těší i jinde)

Výstavu zahájila neúnavná Daniela Pavlatová v Kladruzech - ale ne v těch nad Labem... Jde o ty v západočeském pohraničí. A jak se píše v textu rozesílaném s pozvánkou, leží v kraji, stíhaném jedním neštěstím za druhým. Nacisté, vysídlení, komunisté, nové osídlení...

Že by kresby Jiřího Wintera měly napomoci odčarovat v místě zakletou minulost? Neprakta strašidla jsou zajímavá i tím, že vypadají vesměs sympaticky (mrkněte třeba na jeho

hřbitovní duchy!) a často lidštěji, než živí lidé. Bylo tomu tak proto, že autor měl k místům, která obvykle nazýváme zásvětím, až přátelsky důvěrný vztah? Anebo spíš dobře věděl, že na rozdíl od živých lidí nám ti dávno mrtví neublíží? Výstava je od konce září instalována v Regionálním muzeu Kladrubska, datum jejího ukončení nám není známo.

Zato už tu máme pozvánku k návštěvě další výstavy, která potrvá až do 27. října. S názvem **Neprakta pro všechny** visí v Horní Poustevně č. 40 - v centru pro lidi s postižením. (IH)

Milé překvapení: Štambuk v Praze!

Pokud jsme v minulých číslech věnovali pozornost legendárnímu autorovi kresleného humoru *Otonovi Reisigerovi*, nejspíš jsme neměli opomenout i dalšího z klasiků chorvatské karikatury, kterým je *Davor Štambuk*. Naštěstí to vzápětí napravuje České centrum (v pražské Rytířské ulici č. 31), které rozeslalo pozvánky na zahájení jeho výstavy: konalo se sice koncem září, ale výstava je k shlédnutí až do 22. října; pondělí-pátek: 11-18; sobota: 11-17. Název má oboujazyčný:

CO JE ČERTEM, V PRAZE ŽERTEM - VIDI VRAGA USRED PRAGA

Pořadatelé (+ *Velvyslanectví Chorvatské republiky a Lastavica*) toho vědí více. My zatím vybíráme kresby z archivu - a že se týkají jídla, nesouvisí s pražskou výstavou.

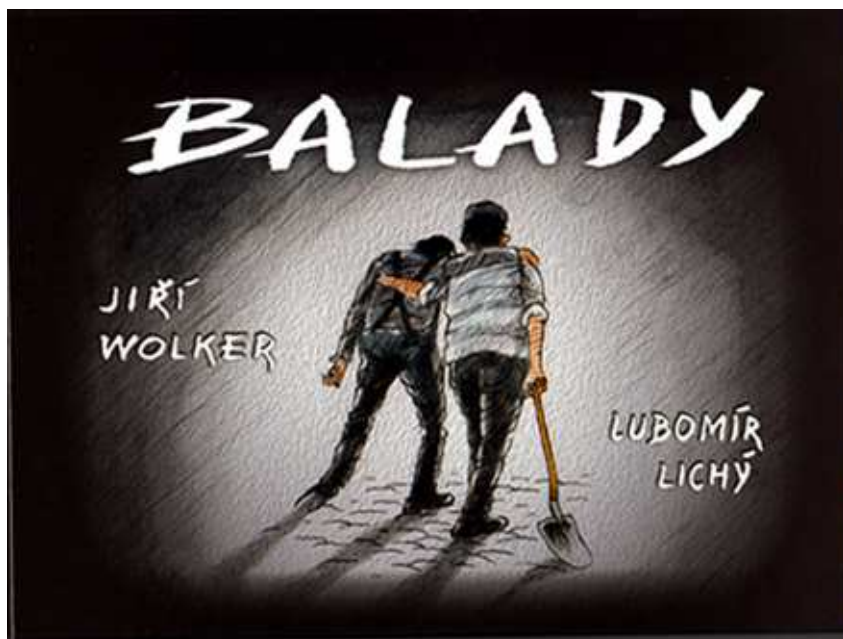

Na webu HDK a tamního občasníku „*Karika*“ jsme už několikrát zaznamenali jak výstavu, tak rozhovory s *Davorem Štambukem*, takže si nyní dovolíme přiblížit nebo připomenout tohoto karikaturistu i několika větami. Najdete je v tomto vydání v rubrice „*Kdo je kdo*“.

Malý doplněk:

Nejpodstatnější asi bude náš originální pokus o zařazení obou Chorvatů do českého kontextu. Zatímco dříve zmíněný *Oto Reisinger* v chorvatské karikatuře zaujímal pozici podobnou postavení *Adolfa Borna* v českém kresleném humoru, *Davor Štambuk* má, jak svým příjemně úpravným stylem, tak zábavným uchopením jakéhokoliv tématu, nejbliž k jiné naší legendě - k *Nepraktovi*. (red.)

Kresby: *Davor Štambuk* (Chorvatsko)

Lichý - Wolker

Takto vypadá vydání tří balad *Jiřího Wolker*a a je to opravdu atraktivní poutač na Lubošovo komiksově zpracování. Na vedlejším snímku dole je mistr pera i kytary na scéně při doprovodném programu. A vpravo nahoře je snímek z křtin - uprostřed v zeleném je *Eva Kaiserová* z nakladatelství Jonathan Livingston. Sponzor dostal výtečný nápad, že by každý z kmotrů (autor kreseb se stal taky kmotrem) použil médium podle příslušné balady: **Námořník** slanou vodu, **Nemocnice** prášky a **Topič Antonín** popel.

A tak se stalo. Křtili: za Helago **P. Kahl** (křtil popelem), za Livingston **E. Kaiserová** (slanou vodou) a za oba autory **L. Lichý** (léčivými tabletkami). **Knížka už je v prodeji, má formát A4 naležato, 64 stran, vydalo nakladatelství Jonathan Livingston, distribuce Kosmas. Firma Helago zaplatila náklady. Cena je různá – od 150 do 200.- Na internetu jsou další informace.**

Braník sobě, Rakus Braníku...

Na pouličním festivalu „*Braník sobě*“ zastihl paparazzi **Miloš Kohlíček** předsedu České unie karikaturistů **Radovana Rakuse** při pilné práci. Stalo se v tamní Bezové ulici v sobotu 10. září tr. A co kreslil? Dle autora snímku to byly - nepřekvapivě - „humorné obrázky“.

Předpokládáme, že to byly všelijaké zvířecí (ptačí anebo hmyzí?) postavičky včetně jeho oblíbeného Arthura. Ale nelze vyloučit ani portrétování přítomných dětí nebo rodičů... (red)
Foto: **M. Kohlíček**

Neprakta - velká kniha o Nepraktovi se blíží...

... a jistě v ní nebude chybět nic z toho, co byste o *Mistrovi tučné linky* chtěli vědět.

Nakladatelství *Epocha* chystá reprezentativní monografii jednoho z nejvýraznějších českých kreslířů 20. století! *Jaroslav Kopecký*, strážce Mistrova odkazu a jeho životopisec si dává tu práci, aby na šestistovce stránek velkého formátu nechybělo vůbec nic. Takže se jistě nespoleme, když tu vzpomeneme ukázkou ze *Svobodného slova z ledna 1953* - s kresbou *Nasredina!*

Nakladatelství Epocha
PŘEDSTAVUJE

- Revoluční změna karikatury v cartoons (*Ivan Hanousek*)
- Neprakta a český kreslený humor 2. poloviny 20. století (*Pavel Ryška*)
- Winter – umělec mnoha tváří (*Ondřej Basjuk*)
- Československá obec karikaturistická (*Ivan Hanousek*)
- ½ Nepraktky: Jiří Winter
- ½ Nepraktky: Bedřich Kopecký
- S ÚSMĚVEM (kreslené vtípy)
- PŘÍBĚHY V BUBLINÁCH (komiksy)
- ILUSTRACE VÁZANÉ I BROŽOVANÉ
- VĚDECKÁ KRESBA A KONÍČKY
- Z NOVIN A ČASOPISŮ (novinové ilustrace)
- Z OBRAZOVKY, PLÁTNA I JEVIŠTĚ
- GRAFIKA UŽITÁ I UŽITEČNÁ (plakáty, pozvánky, pohlednice, reklama a propagace, kalendáře, PF...)
- POUČENÍ A OSVĚTA (zdravotnická, hygienická, ochrana přírody...)
- REJSTŘÍKY (seznam vyobrazení, bibliofilie, biografická data, výstavy)

Obsah knihy bude doplněn osobními vzpomínkami některých přátel a spolupracovníků Jiřího Wintera:

Reného Janoštika, karikaturista
Petra Křemta, sportovního redaktora Čs. televize v Brně
Tomáše Prokúpku, historika komiksu
Přemysla Rabase, ředitele zoologické zahrady ve Dvoře Králové
Jiřího Švejnohy alias J. Nohy, primáře ÚVN ve Sřešovicích a spisovatele
Radima Uzla, sexuologa, spisovatele a publicisty
Jiřího Větrčáka, televizního a filmového režiséra

Nasredin v Bagdadě

Pronásledován tureckými bašibozuky, uchýlil se Nasredin do Bagdadu. A stal se tam brzy utěšitelem chudých, rádcem napadených a největším taškářem bazaru. Že byl všude oblíben, zneprátil si jakéhosi Hadžiho Krohna, který do té doby, na základě dobrosrdečné štědrosti druhých, byl živ jen vychloubáním o smyšlené pouti do Mekky a o svaté karavaně mrtvých v Kerbele, aniž jinak pracoval.

I řekl mu Nasredin před lidmi: „Pyšníš se strastmi poutí, a přesto bys nevydržel pod kádí, na niž dám tři úderů pěstí“. „Vydržel,“

odvětil Hadži Krohn nadutě, „ale je to pod mou důstojnost.“ „Udělejme úmluvu,“ pokračoval Nasredin, „vydržíš-li, budu ti celý rok sloužit. Čistit dýmku a opatřovat pokrm. Nevydržíš-li, budeš mým sluhou.“

I přistoupil na to Hadži Krohn. Vlezl pod kád' a Nasredin udeřil, až to zadunělo. „Allahu,“ zvolal Krohn zpod kádě, „jsem statečný a odolný, vydržel jsem to.“ I udeřil Nasredin po druhé. A Krohn pod kádí jásal: „Ó, síla mé povahy, ó, má lví mysl! Jen udeř po třetí, a jsi mým sluhou, pošetilče!“ Ale Nasredin se dal do rozhořování se známými a otálel. Potom zívá a řekl: „Půjdu si odpočinout. Třetí ránu dám zítra, nebo některý den.“ A odešel.

Krohn pod kádí proklínal a bědoval. Dlouho a marně, hladov a žízniv, omámen výparý, čekal na třetí ránu. Byl vytažen polo bezduchý a všichni usoudili, že dluží být Nasredinovým sluhou.

Nasredin, který se dostavil, řekl: „Pyšnost je sestra hlouposti. Ale je nesprávné, aby jeden jednomu sloužil. Služ všem. Čisti stružky a odklízej odpadky z obydlí. A buď za tu práci živ.“

Svobodné slovo 4.1.1953

K vydání monografie *Neprakta* připravila Epocha „předskokana“ - brožuru o publikaci.

Neprakta ante portas!

Na dvanácti stránkách se dozvídáme základní parametry monografie a také o rozvržení celého „tlustého“ díla - jak jsme přetiskli dvě z úvodních stránek. Na další dvoustraně nakladatel představuje čtveřici - členy autorského kolektivu v čele s *Jaroslavem Kopeckým* (editor dosud 26 knih s ilustracemi, resp. s výběrem kreslených vtipů *Jiřího Wintera*). O kreslený humor jde v monografii samosebou nejvíce - vždyť Neprakta během půl století publikoval na 35 tisíc kreseb. V monografii se tak dostane nejen na ty nejznámější vtipy, ale i na ty nikdy nepublikované anebo zveřejněné v takových tiskových titulech, že je mohl vidět jen omezený okruh čtenářů. Kromě kresleného humoru, na němž se jak známo podílelo kromě výtvarníka i několik náměťářů, se v publikaci objeví i populární kreslené seriály, jimž se v době vzniku ovšem nesmělo říkat komiksy. *Sek a Zula* z Ohníčku anebo *Robot Emil* z ABC vyšly i knižně, naopak seriál *Jak vyhubili upíry na Rusi* se po invazi sovětské armády do ČSSR ze Světa socialismu rázem ztratil s dovršením 13. dílu. Obdobně plodný byl Jiří Winter - ilustrátor. Seznam knih má čtyři sta položek, z nichž většinou vytane na mysl jako první humoristický román Černí baroni. Monografie by nezasloužila takové označení, kdyby v ní něco chybělo - v případě Neprakty to je velmi početná reklamní grafika - pamatujeme nejvíc vtipné plakáty pro Sběrné suroviny anebo pro Ústav zdravotní výchovy. Smysl pro realitu i ve vtipné kresbě *Jiřího Wintera* zcela automaticky předurčil pro autorství plakátů pro ZOO. Od nástupu televize se Nepraktovy dobře srozumitelné kresby objevovaly na obrazovce v tuzemských domácnostech a zájem nejrozličnějších institucí v čele s regionálními muzei o výstavy autora humorových obrázků byl mimořádný - vrcholil opakovanou expozicí ve Staroměstské radnici (1980 a 1984). V zahraničí se ČSSR ráda pochlubila velkým zájmem o obdobné výstavy populárního Neprakty v československých kulturních střediscích. O tom všem se píše na tučtu stránek netuctového představení chystané publikace *Epochy*, připravované pro uvedení na trh koncem letošního roku.

Vtipy jsou vtipy - a zrovna v GAGu na ně nedáme dopustit. Ale jako návnadu k chystanému veledílu jsme vybrali **kousky ze dvou** méně známých seriálů (námět *Miloslav Švandrlík*). Ani jeden se ovšem nedožil za posrpnové Husákovy normalizace dokončení! Ani jeden komiks - a ani jeden autor! Shodou okolností nyní „**Kouzelný míč**“ (viz nahoře) z týdeníku *Stadión* (1973) vyšel knižně (nakladatelství *Filip Konečný*, Praha) a „**Vyhubení upírů na Rusi**“ (dole) se objevila aspoň coby ukázka v obsáhlém a zasvěceném katalogu retro-výstavy v Chebu „**Neprakta 1949-1970**“. Z nich pochází i tyto naše dva „výstřižky“. (g)

Kresby: **Neprakta**

Ladislav Hojný

Někdejší grafik **Škrta**, autor špiглу pro týdeník **Kuk**, ale před tím čtrnáctideníku **UK**, po dlouhá léta výtvarný redaktor melantrišského **Ahoje na sobotu** a pak také **Playboye**, je především pilný výtvarník, výtečný kreslíř. Ak. mal. **Ladislav Hojný** (72) otvírá výstavu spousty svých obrázků 11. října v 16 hodin v **Chvalovské tvrzi** (Praha 9 - Horní Počernice) s názvem „**Nebe musí začít na zemi**“. Ale expozice má více částí a vtipné pro čtenáře e-GAGu slibují být hlavně Hojného „**Zcestné zápisky**“ (rozumí se o skici „z cest“). Výstava tam bude do 6. listopadu a jistě z ní v GAGu přineseme i další ukázkou.

Havel v karikatuře - Havel v rozhlase

Z výstavy v pražské Malostranské besedě přinesl Český rozhlas informaci. Je k poslechu na:

http://www.rozhlas.cz/zpravy/vytvarno/zprava/svet-nakreslil-havla-karikaturisti-ho-vidi-jako-ochrance-miru-i-americkou-roztleskavacku-1647624?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu (k)

Kresby: **Ladislav Hojný**

Henri Rousseau:
Der Zöllner (Selbstbildnis als Maler, 1889)

„Celníkův malířský ráj v Praze“

- pod tímto titulkem přinesla Mf-DNES (a další deníky) upozornění, že známý autoportrét **Henriho Rousseaua** plus další díla tohoto francouzského naivisty se představí na jeho první retrospektivě v České republice. Na dobré adrese (určitě pro zahraniční turisty) v pražském paláci Kinských na Staroměstském náměstí otevřela Národní galerie výstavu „**Celník Rousseau - Malířův ztracený ráj**“. Bude otevřena až do 15. ledna a jistě ji bude chtít vidět každý, kdo se krom známého autoportrétu (patří NG od roku 1923) bude chtít zdokonalit i v ostatním originálním díle autora (jde o hodně bujnou vegetaci!) známém u nás jen z jeho monografií.

Z moderních malířů v Československu inspiraci „celníkem“ nezapírali třeba Josef Čapek anebo Kamil Lhoták - ale vtipnou verzi obrazu už před dvěma desítkami let publikoval (spolu s variantami na díla dalších francouzských výtvarníků) **Jiří Slíva** - viz obr. vedle (*Nebelspalter*)

Pokud máte svůj, či víte o nějakém cizím vtipu s „Celníkem“, pošlete šupito presto do e-GAGu.

Davor Štambuk v centru české pozornosti

Vstupné se neplatí - návštěva se vyplatí!

(od našeho zpravodaje přímo z místa)

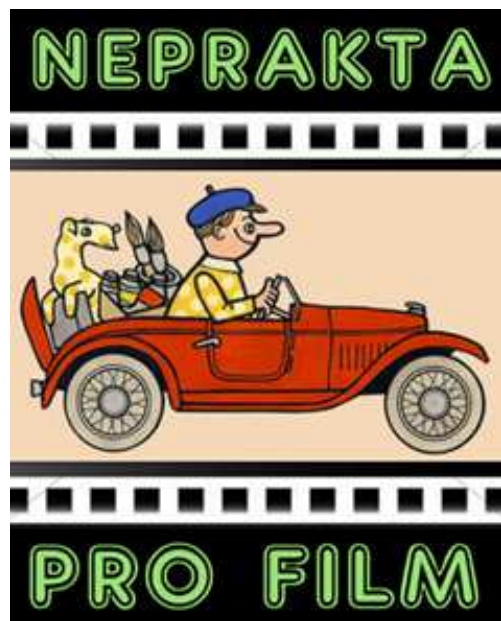
Výstava chorvatsko-francouzského kreslíře humoru byla v pražském **Českém centru** v Rytiřské ulici otevřena vernisáží 26. září, přístupna bude do 22. října (denně mimo neděli). Autor (**nar. 1934**) byl sám přítomen v záviděníhodné formě (viz foto), uveden vedoucím centra, zástupkyní (nejen) kulturního sdružení *Lastovica*, dále velvyslankyní Chorvatské republiky J. E. Ines Troha, která expozici otevřela, přítomen i filmový režisér L. Zafranovič. Jmenované dámy přednesly své projevy v češtině. Většinu slavnostně naladěného občerstva tvořili Jihoslované, včetně pracovníků médií. Z českých karikaturistů byl přítomen v

předstihu jen *Jiří Slíva*. Web Českého centra dokumentuje desítky zaujatých návštěvníků, potěšených nejen stylovým pohoštěním.

Vystaveno je na čtyři desítky velmi kvalitního sdělného kresleného humoru, s pečeti francouzského šarmu. Často použitým výrazem byl hedonismus, u nás frekventovaný v podobě víno, ženy..., ale nahrazované pivem, trochu nás brzdícím. Volně citováno z projevů, kde zazněla také zmínka o české rodinné vazbě autora, datovaná do roku 1911, tedy dob c. a k. monarchie. O roce 1953 v Paříži pak hovořili pánové jako o včerejšku. Prezentovaná díla potěší diváka svou kvalitou obsahu i formy, vtipem interpretovaným vždy vkusně, v každém případě stojí za shlédnutí.

(**Jan Koutek**)

Doporučení: web czechcentres.cz/prague se základními informacemi.

Iniciátorem pražské výstavy *Štambuka* je **spolek Lastavica** – jeho hlavní činností je *promoce kulturního dědictví všech národů bývalé Jugoslávie a České republiky*. Spolek založený v roce 2009 šíří ideu tolerance, multikulturálnosti a humanitární činnost bez národnostních, náboženských a jiných předsudků. V současné době kolem 300 členů a tisíce sympatizantů.

Neprakta pro film:

Ajrovka červená...

V kutnohorské Galerii naivního umění se kromě výstavy *Neprakty* konala 27. září i videoprojekce s názvem „*Neprakta pro film*“. Šlo vlastně o celovečerní pásmo krátkých animovaných filmů, dokumentárních filmů, a též fotodokumentace a dalších archivních materiálů, vše komentované Danielou Pavlatovou. Na programu byly kupř. *Červená aerovka*, *Hra o naf-tu*, *Neodpočívej v pokoji*, *Poselství krále Jiřího*, *Pražská strašidla* a *Rozhovor – tučná linka*.

(red.)

Na Smíchově opět k smíchu

humorulačné davy, ale ta možnost tu nabídnuta byla...

Ve stylovém prostředí smíchovské pobočky *Městské knihovny* se prezentovala opět trojice autorů **P. Hanák, R. Jurkas a Zd. Mareš**. Nápaditá instalace v prosklených vitrinách během září (už skončila) nabízela na stovku kreseb; od každého rovným dílem.

Hanák se prezentoval především karikaturami sportovců, Jurkas poskytl tvorbu ve svém osobitém stylu a Zdeněk Mareš mezi barevnými vtipy měl i pár vpravdě "božích" nápadů. Hlavním kladem expozice byla dostupnost široké veřejnosti. Ne, že by se v poledním čase všedního dne kol čtyř vitrín tísnilo

Autor: **Jan Koutek**

Karel Nepraš (1932–2002)

Není tady moc umělců, na nichž by bylo tak čitelné, jak odporně jejich kariéru limitovalo uvěznění v hranicích bolševického Československa. Karel Nepraš byl bezesporu osobností, která se tu rodí jednou dvakrát za půl století: jeho plastiky ze svařovaných trubek a drátů natírané obvykle rudou barvou jsou jedním z nejvýraznějších (ne-li vůbec nejvýraznějších) českých příspěvků do dějin světového výtvarného umění druhé půle 20. století. Jenže o nich kvůli Neprašově izolaci a radikálním antikomunistickým postojům na Západě vědělo jen pár lidí. Nezměnilo se to ani po revoluci, kdy už měli na Západě jiné starosti. ©

anebo Karla Nepraše z šedesátých let. Sedí to i časově: kniha vyšla v anglickém originále v roce 1961. A je to humor beze slov.“

O Neprašově tvorbě (a izolaci) píše zvláštní sešit Respektu v řadě Sezóna - LÉTO 2016 na straně 36. Viz foto s textem výše!

„Našinci“ v Nových knihách:

Adolf Born jen tak hned neskončí...

určitě ne letos, v roce své smrti, ale ani v dalších letech se nevytratí z knihkupectví Adolf Born - ilustrátor. Už počátkem září ohlásil nakladatel Šulc - Švarc „Český satirikon“ Jiřího Žáčka - nejlepší básníkovi satirické verše s Bornovými ilustracemi (Kč 299). Též Vyšehrad vydal v edici Čte-ní ke krhu málo známý román anglického humoristy - Jerome Klapka Jerome: „Oni a já“ - rovněž s Bornovými obrázky (Kč 248).

Radek Steska pilně ilustruje a publikuje... ještě zaživa. Kniha Jana Šuly „Střípky ze života světových muzikantů“ vychází v Ořtisu (Ústí n/Or.) už podruhé - a její úspěch podpořily právě Steskovy kresby k půl stovce nejvýznamnějších hudebníků světa.

Miroslav Šašek: kreslený humor?

V pondělní MfDNES (3. 10. tr) se objevil text o nové knize „Toto není kámen“ Miroslava Šaška (vydal Baobab) o 64 stranách - cena neuvedena. Autor (1916-1980) je znám řadou svých kreslených průvodců po světových metropolích, ale žil od r. 1947 v zahraničí a v ČR mu začaly knihy vycházet až 33 let po smrti. R. Kopáč o novince píše: „Žánrově jde o kreslený humor s prvky koláže. Humor absurdní, černý, ve stylu Maurice Henryho

Pivní vtipy se slevou

V nabídce jedné e-prodeje (název levné učebnice) se mj objevila i kniha ČUKu s titulkem Prazdroj českého kresleného humoru (autor: kolektiv, vydavatel: Nava) za 147.00 CZK (134 bez DHP) (janko)

Uvádí se, že: **ušetříte 51 Kč (26 %) neb běžná cena: 198 Kč.** Skladem jsou už jen 2ks - expedujeme do 1 pracovního dne. Publikaci si můžete objednat vložím do košíku na webu:

https://www.levneucebnice.cz/p/prazdroj-ceskeho-kresleneho-humoru/#utm-source=email&utm_medium=nastroje-webu&utm_campaign=prazdroj-ceskeho-kresleneho-humoru

(O vzniku této encyklopedie pojednává shodou okolností archivní anketa v rubrice „Z GAGU“)

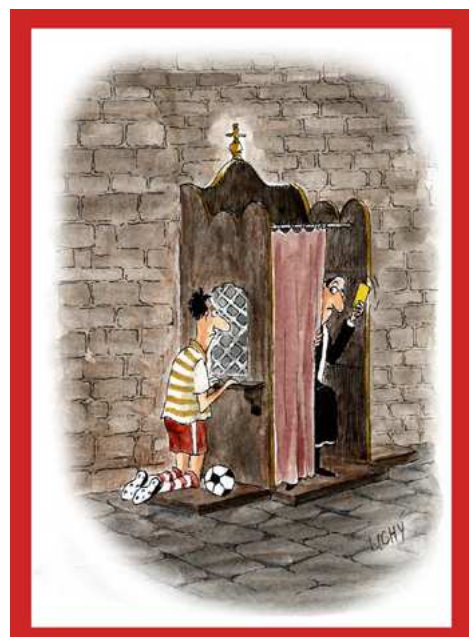
Pat a Mat ve filmu

České filmy na DVD obohatily nové případy kutilských nezmarů - stalo se to v roce, kdy oba slaví čtyřicet let od narození. Mirka Spáčilová připomíná v deníku MfDNES i fakt, že se původně v bloku **Vladimíra Jiráčka** rodili s pojmenováním „**Kuřáci**“, na což jsme už málem zapomněli. Realie se v nových kouscích dost změnil, ale princip jejich humoru zůstal. Autorka píše, že figurky „**dokážou vykresat grotesky z tak všedních úkonů, jako je třeba stěhování obřího kaktusu, či jízdy na rotopedu, který dostane živé přírodní pozadí.**“

d'Test bez Nováka? Co to na nás zkoušíte!?

Nebýt e-GAGu, unikala by asi přátelům výtvarné legrace jedna dlouhodobá mise **Jiřího Nováka** coby ilustrátora. Naštěstí se nám čas od času dostane do rukou stoh „d'Testů“ a kolínský autor je opět usvědčen ze spolupráce - **viz dvě ukázky!** Titulních, větších, ale i menších obrázků se v obou řadách (formátech) tohoto periodika nachází hodně a dá se říci, že právě Novák dává jinak poněkud kožené povaze časopisu potřebné odlehčující „grády“.

Ale nedá se říci, že by Novák nějak zanedbával i další důležitou součást života každého karikaturisty v důchodu - soutěže, workshopy, výstavy. Však i v tomto GAGU o tom najdete informace na více místech. Ta první následuje hned o kousek níže... ©

Tři autoři v Hradci Králové

Celkem nenápadně se vytvořilo neformální trio karikaturistů, kde k známému východočeskému páru přilnul východostřeďočeský autor *Jiří Novák*. Od 7. října až **do 27. listopadu** představí své výtvarné vtipy v pěkné budově. Královéhradecká knihovna je nám známa už z posledního (fakt?) ročníku mezinárodní soutěže **Hu-morest** a tak víme, že jde o instituci bohatě navštěvovanou inteligentními a dozajista především mladými lidmi. Vernisáž proběhla už v podvečer 6. října a zahrál na ní - jak už to má v povaze - **Lubomír Lichý** se svým **Blues G**. I proto jsme také do GAGu vybrali z pozvánky právě jeho **kresbu** - **viz vlevo!** (g)

Kdo je kdo / *Davor Štambuk* (Chorvatsko)

Aby ta naše stručná informace byla maličko hutnější - málem až encyklopedická - připojujeme názvy alb Davorových vtipů, které lze spočítat na prstech jedné ruky takto:
„Sex Made Man“ (Le Hamaeu, Paříž); **„Sex &....“** (August Cesarec, Záhřeb 1992); **„Summertime“** (Záhřeb 1994); **„In Vino Veritas“** (Záhřeb 1995) a **„Split Tease“** (Slobodna Dalmacija, Split 2002). (red.)

Mohu-li začít osobně, pak k mému seznámení s autorem (nikoliv osobnímu, ale zato mnohočetnému) došlo už v půli sedmdesátých let. Od roku 1973 jsem pracoval v pražském obrazovém týdeníku Stadion a vztahy s redakcemi obdobných sportovních magazínů jsme měli až výjimečné. Davor tehdy kreslil hlavně pro sportovní časopisy a ty do redakce chodily v rámci výměn periodik (i redaktorů). Osobitého stylu Štambuka si musel všimnout každý, kdo zalistoval v tamních tiskovinách jako *Start*, *SN-revue* nebo *Arena*, natož pak redaktor, který měl na starosti výběr vtipů do Stadiónu. Do pražského časopisu jsem zařazoval díla

českých karikaturistů, ale všiml jsem si i Štambukova pronikání na Západ. Francie, Nizozemsko, Itálie, Belgie, tam všude Davor tiskl své výrazné vtipy - beze slov a tedy mezinárodně srozumitelné. Ani nemluvě o státech „tábora socialismu“ a tzv. „rozvojového světa“, jemuž *Jugoslávie* za *Tita* tak trochu vládla... Platformou jeho humoru se časem stala „*Nedjelna Dalmacija*“.

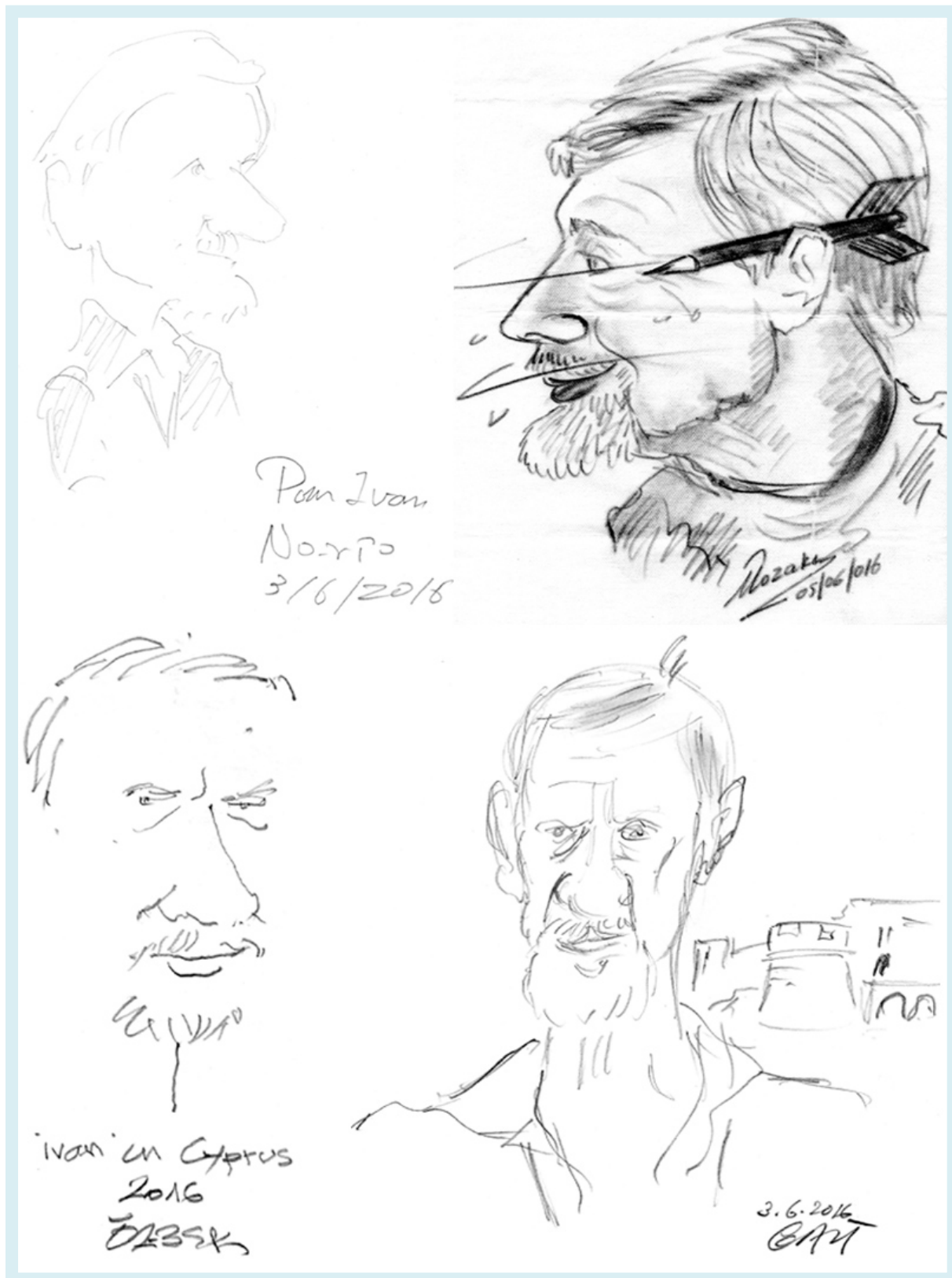
Až mnohem později jsem se dozvěděl, že Štambuk (*1934), fanoušek fotbalového *Hajduku Split*, původně začínal jako sportovní novinář. Reportér (a též portrétista významných sportovců) vstoupil na tuto dráhu ve své vlasti ve stejném roce jako já v Československu - v roce 1968. O pár let dříve však působil v Paříži, kde to začal zkoušet s vtipy - a hned tam získal cenu pro *Karikaturistu roku 1968* od „*France Dimanche*“. Načež léta (do roku 1999) publikoval v masovém „*Ici Paris*“ s milionovým nákladem. Stejně jako kupř. náš Mnichovan *Ivan Steiger*, také **Davor Štambuk** obdržel „*Rád rytíře umění a karikatury*“; francouzské ministerstvo kultury mu ho udělilo v roce 2003 (doma získal obdobnou cenu až v r. 2007). Ještě více ho mohlo potěšit, že byl *Chorvatským družstvem karikaturistů* oceněn „*Oskarikem*“ za rok 2000. Jak z e-GAGu známo, tamní spolek pečlivě eviduje veškeré úspěchy svých členů v mezinárodních soutěžích a cenu získává autor nejúspěšnější v daném roce. Není žádným tajemstvím, že krom sportu se mu stále nejvíce líbí kreslit „šumné“ ženy; oblíbenými a dobře prodejnými tématy jsou pro Davora *sex, vaření a jídlo*.

(Ivan Hanousek)

Připomínka: Tři barevné kresby Davora Štambuka najdete u textu o jeho výstavě v Praze...

Chlubna / 4x GAGmen - od významných karikaturistů... (všem děkuje!)

Položte před karikaturistu k příboru ještě tužku... a můžete si být jisti, že se jí nejen chopí. V tomto případě kreslili toho, kdo dlel poblíž. Bylo to během pobytu na Kypru počátkem června a črtali kolegové - porotci soutěže „Olive“. Nedá mi, abych se tu s vámi o jejich díla nepodělil. Kresby: No-Rio Yamanoi (Japonsko), Mustafa Tozaki (Kypr), Eray Özbek (Turecko) a Serhan Gazioglu (Kypr). *IH*

Kritici jsou na negativní ohlasy své práce stejně hákliví jako umělci

Kritici jsou nejnižším stupněm kultury. Tuhle zásadní větu pronesl *Scumbag X*, undergroundový hudebník se zelenými vlasy (...) potýkající se s nezájmem veřejnosti. Jde o vedlejší postavu z jednoho z filmů *Woodyho Allena*. Allenova dvorní překladatelka Dana Hábová (...) v roce 2002 jméno přeložila **vtipně** jako *Xindl X* - a už jsme doma. Asi netušila, jaký bude mít tenhle **žertík** následky pro českou populární kulturu. A Woody Allen už vůbec ne. Za pseudonym si ho zvolil český písničkář (...) *Ondřej Ládek*, tvůrce zjevně středního proudu. Zdá se, je trochu kuriózní vybrat si pseudonym podle evidentní **karikatury**. (...) Co by na to asi řekl skutečný *Scumbag X*? (...) Právě se objevil ve výčtu Allenových hříchů na jednom levicovém webu. Novější věci, které by narušovaly Allenův staromilský pohled na svět, se u něj zkrátka nevyskytují. (...) Nic z toho nedělá jeho filmy méně **vtipnými** (...) možná naopak. Allen nemá moc rád ani kritiky, kteří si libují v rozborech filmů nebo knih. Jedním z nejpůvabnějších jeho filmů jsou *Vzpomínky na hvězdný prach*. Jízlivá černobílá **satira** právě na intelektuální průmysl kolem umění z roku 1980 je neprávem přehlížený klenot Allenovy tvorby.

Vojtěch Varyš: „Kritici jsou nejnižším stupněm kultury“, MfDNES 12. 8. 2016, str. 9

Kresba: Google uctil výročí *Chase Addamse* tímto úvodním obrázkem vyhledávače

Filmové veselohry bez Macourka?

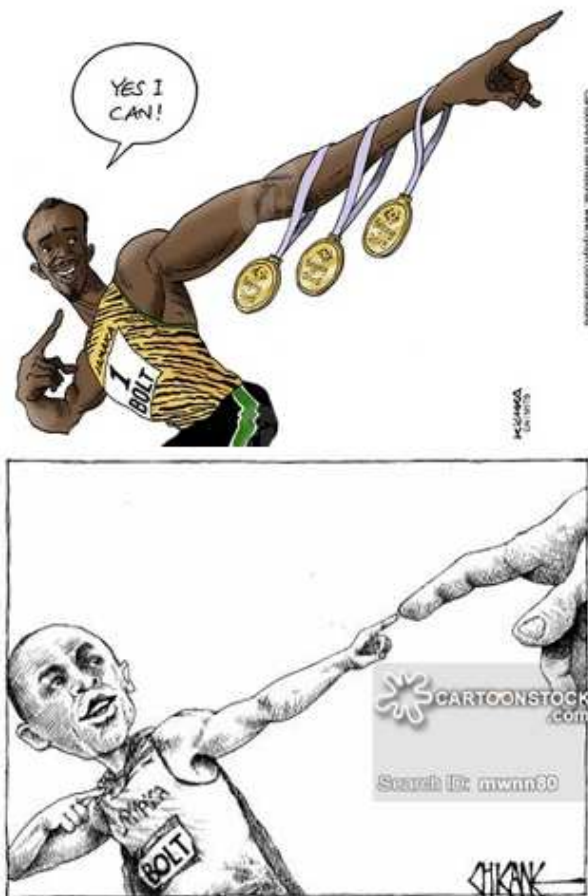
Novinka Zdeňka Trošky *Strašidla* je vkusnější než jeho *Babovřesky* či *Kameňáky*. Ale pořád působí ušmudlaně jako ze „sekáče“. (...) Opisuje a šetří. Co do kvality mají *Strašidla* nejbliž duchaprázdnému **sitkomu** *Mazalové*. (...) *Strašidla* vykrádají **Addamsovu rodinu**, ale její jedinečný znak, tedy kouzelně černobílou dekadenci upoceně zradí. Jako pod praporem budovatelských báchovek *strašidla* objeví, jak je krásné pracovat (...) Jenže chybí to hlavní: **Miloš Macourek**. Scénář je pustý, odvozený, prvoplánový, bez hlášek, jež by vešly do dějin, bez rafinovanosti (...) Do kuchyňské **satiry** upadá žvaněním „*lidí se dnes nebojí strašidel, ale politiků*“.

Mirka Spáčilová: „Troškova *Strašidla* opisují“ MfDNES, 19. 8. 2016, str. 8

Film „Zpívej!“ je skutečný příběh Florence Jenkinsové, nejhorší zpěvačky dějin

Snímek se dopouští **smíchu**, ale ne **výsměchu**, dokáže být jímavý, nikoli však sentimentální. (...) Režiser *Frears* má silnou oporu ve střihači *Bonellim*, jenž dokáže hudební dramaturgii snímku sledovat takt po taktu, třeba v proslulé skladbě *Straussova Netopýra* „**To je směšné, cha cha cha**“, do níž reakce hlediště se **záchvaty smíchu** časuje s přesností hodináře. **Situační komiku** zase dodají *Grantův* tanec či **groteska** na téma „přistižen in flagranti“, kde *Halberg* připomíná *Fernandela*.“

Mirka Spáčilová: „*Meryl Streepová skvěle vyje*“, MfDNES 20. 8. 2016, str. 13

Výborný, leč nedokonaný olympijský žert

Moderátorce tiskové konference cukají **úsměvem** koutky úst. Sál **pobaveně** zahučí. Jen *Usain Bolt* hledí do země, pak nasadí zmatený **úsměv**: Co se to děje? Sportovec, který je obvykle pánem situace, se zrovna stává obětí **žertu**.

Navrhla ho moderátorka. Před příchodem medailistů z dvoustovky překvapila svým plánem: „*Zahrajeme si takovou hru. Dám prostor na otázky. Tři půjdou na Andrého De Grasse (stříbrný), tři na Lemaitra (bronzový). Pak tiskovou konferenci ukončím. Teprve potom to rozjedeme doopravdy, s otázkami na Bolta.*“

První otázka. Mikrofon míří k novináři, v sále roste napětí: vyjde to? A skutečně, dotaz je určen De Grassovi. Přítomní se snaží udržet kamenné tváře. „*Schválně, kdy se objeví někdo, kdo přišel pozdě a pokazí to,*“ šeptá mi vedle sedící kolega. Ale zatím vše funguje. „*Chtěl bych se zeptat Christopa,*“ začíná další dotaz. Moderátorka už to nevydrží, **u-smívá** se. Další otázka. Bolt v naději zdvihá hlavu. Ale adresátem je opět De Grasse. Sál se **směje**, Bolt nechápe. Pak se dočká.

„*Usaine,*“ začne otázku reportér brazilské ESPN. Místnost zklamaně zabučí. Ano, pán přišel pozdě. **Žert** zůstává nedotažený.

„*Nevadilo vám, že jsme si z vás udělali legraci?*“ Zazní z publika. „*Ne, mně to nevadilo.*“ Před chvílí obětí **žertu**, nyní už znovu pánem situace.

Ondřej Novotný: „*Pojďme si udělat legraci z Bolta*“, MfDNES 20. 8. 2016, str. 23

Kresby: **Usain Bolt** - *Michel Kischka* (Izrael) a *Ch.Kank* (+ *Michel Angelo*) k OH v Brazílii

Urážky letí: Od Churchilla po Zemana

Urážkami - **vtipnými**, drsnými či pronesenými jakoby mimoděk - častovali politici své rivaly od chvíle, kdy Řekové vynalezli demokracii. (...) Ani přední evropští politici neváhají **ze-směšnit** svého soka, když se jim naskytne příležitost. I s tím rizikem, že občas to překročí hranici vkusu a z výroku čouhá „čtvrtá cenová.“ (...) „*Má modrý ocelový pohled jako sadistická sestra v psychiatrické léčebně,*“ **vysmíval** se v r. 2007 Hillary Clintonové dnešní britský ministr zahraničí Boris Johnson. Ten se ostatně v tomto oboru stal jakýmsi specialistou. Letos vzbudil pořádný rozruch, když v **satirické** básni nepřímou zmiňoval, že turecký prezident souloží s kozou.“ (...) V Česku je nekorunovaným králem vulgarit prezident Miloš Zeman.“

Ladislav Kryzánek: „*Prostořecí politici, když to jednou ujede*“, MfDNES 9. 9. 2016, str. 8

Hantec pronikl do brněnské Zoo

Tépichové plazoř = Krajská koberečová (...) Jednotlivá pojmenování zvířat přeložil Jan Hlaváček do brněnského hantecu. Zoo vytvořila speciální cedulky, které umístila k výběhům. Zatím

pojmenoval sedm zvířecích druhů. (...) „Z devadesáti procent (lidi) souhlasí s tím, abychom cedulky v zoo nechali,“ přiblížila mluvčí Zoo. „K Brnu hantec patří stejně jako zoologická zahrada. Je to zajímavé a **vtipné**.“

vh: „*Bručón nebo fógl...*“; MfDNES 10. 9. 2016, str. 4

Jedinečnost Jana Němce

Spoustu filmů mohl podepsat kdokoliv, ale *Vlk z Královských Vinohrad*, který vstupuje do kin půl roku po režisérově smrti je přesně takový, jaký by Jan Němec. (...) Sršatá provokace ani experimentální hravost neplynou z pózy, nýbrž z přirozenosti. A navíc Vlk **baví**. (...) Koláž z americké půdy zahrne krásky v bikinách, Ivanku Trumpovou, obživu při natáčení svateb (...) Od Bacha k jazzu, od Anny proletářky k nahotě, od **legráček** k infarktu (...) buduje Němec film, kde je možné cokoli, nikoli však pro efekt, nýbrž výhradně z jeho vnitřní logiky. Velké dějiny líčí přes osobní výjevy a sklonu k sebelibosti se dovede **vysmát**.

Mirka Spáčilová: „*Oskar za svobodu...*“ MfDNES 13. 9. 2016, str. 12

Martin Konvička: **Humor** byl vždy zbraní slabých. Jde také o islámský pohled na **humor**: Pravověrní muslimové by se neměli **smát**. Mohamed se nikdy **nesmál**, **humor** je nástroj šajtána, takže **humor** je něco, co islámu, ale i jiným totalitám vadí úplně nejvíc. A o to nám šlo.

Jaroslav Plesl: „*Přijdou jiní sekáči?*“; MfDNES 15. 9. 2016, str. 2

Bridget Jonesová: Její svět zůstává milý, duchaplný a dokonale britský

Zábavnost smolařské boubelky nestála na kilech; díky bohu. Dokazuje to nový díl *Dítě Bridget Jonesové*, který do kin vnáší vedle trampoty s volbou otce i střet práva ženy s právy matky. (...) Hodně **komiky** zařídí hrdinčino profesní zákulisí (...) Pobaví její nová mladá šéfka lačná po senzaci (...) i postava úsečné gynekoložky v podání *Emmy Thompsonové*, která vyvažuje někdy až diblíkovitou ztřeštěnost nastávající matky vědoucím nadhledem věčné ženské zralosti s darem **humoru** tak suchého, až skoro šustí. (...) Ve vyložené týmovou **grotesku** se zvrtné bláznivá cesta do porodnice i porod sám, načež dovětek „po roce“ stvrdí celkový dojem, že původní zdravou hořkost **smíchu** začala Jonesová přece jen maličko přislatovat. (...) Málokterá romantická komedie dovede do tuctové zápletky zakomponovat aktuální politický podtón - nejen **vtipně**, ale navíc nevtíravě, chytře a nejednoznačně.

Mirka Spáčilová: „*Bridget Jonesová potká Pussy Riot*“, MfDNES 15. 9. 2016, str. 11

Křepčení antiislamistů kolem mobilní Káby zatrhli magistrát

Jedna z kadibudek, která stála nejbližší k ambasádě Saudské Arábie, dokázala zhatit akci odpůrců islámu. Příznivci Martina Konvičky si ji pronajali, přivezli, přehodili přes ni černou látku a chtěli s ní udělat muslimskou svatyni Kábu a tančit okolo ní. A právě proto jejich akci s názvem „*S humorem do Mekky*“ odkazující na známou pouť muslimů pražský magistrát zakázal.

Václav Janouš: „*Konvičkova ‚divadla‘ vadí už...*“ MfDNES, 12. 9. 2016, str. 2

Kresba: **Jiří Košťál** (Česko)

Z pořadu „Kauza dne“ v Rádiu Impuls

Martin Konvička: Jestliže nás, kultivované liberály, budete zavírat, tak přijdou jiní sekáči.

Jaroslav Plesl: Proč to zlehčujete? Proč pořádáte happeningy, které mají působit **legračně**?

Z GAGu / My a dotazníky - dvě dávné ankety

Co jsme dělali v ČUKu před 12 lety...

...čeho jsme si z toho nejvíc cenili

V roce 2005 jsme se v e-GAGu (tehdy určeném pouze členům ČUKu) poptali, kterou událost roku 2004 považují za nejvýznamnější. Celkem se ozvalo jen **16 hlasujících** (málo, ale nezapomeňme, že si tehdy ještě velká část ČUKanů nerozuměla s e-mailem). V anketě se vyjádřili takto (body 3-2-1 za 1.- 2.- 3. místo). Tehdy nás potěšilo, že mladá existence tohoto e-magazínu získala víc bodů než ostatní aktivity spolku dohromady. A že jich přitom bylo:

Událostí roku 2004 v ČUKu bylo:

Vydávání bulletinu e-GAG	42 bodů
ŘBO - Výroční cena ČUKu	11
Výstava Kobra 60	8
Valná hromada ČUKu	6
1. ČUKání /workshop/ Pecka	6
Salon Neprakta 80	3
Anketa ČUK (tato!)	2
Gastronom. Grotosky Znojmo (soutěž)	2
Soutěž a výstava Fór pro FOR	1
sama Existence ČUKu	1 bod

...a proč se všichni autoři neobjevili v publikaci k 15. výročí ČUKu

Druhá anketa z roku 2015 se týká vzniku publikace „Prazdroj českého kresleného humoru“ k 15. výročí ČUKu, která byla katalogem výstavy v Plzni a zároveň první pěknou encyklopedií s medailonky českých karikaturistů.

Tehdejší sborník zahrnul profily 85 autorů, na přání sponzora byl totiž „otevřen“ pro všechny české autory vtipů. Proto nás „po bitvě“ zajímalo, **proč někteří autoři** (hlavně ti z ČUKu) na výzvu k účasti v této unikátní encyklopedii českých kreslířů vtipů **nezareagovali**. Rozeslali jsme dotazník, kde jsme se zeptali konkrétně:

Proč nemám své heslo v Encyklopedii českých karikaturistů, ačkoliv jsem členem ČUK a vím, že o vznik a kvalitní podobu této encyklopedie usilujeme prakticky celých 15 let?

- a) vůbec jsem se **nedozvěděl(a)** o této akci
- b) **podcenil(a)** jsem možnost vzniku katalogu, který by byl současně takovou encyklopedií
- c) **pivo jako téma** je mi natolik cizí, že jsem se nedokázal(a) přes propojení piva s encyklopedií přenést
- d) můj **zdravotní stav** byl natolik špatný, že jsem nerad(a) musel(a) na své heslo v encyklopedii rezignovat
- e) **měl(a) nebo řešil(a) jsem jiné problémy než abych měl(a) čas nebo myšlenky na tak vedlejší záležitost**
- f) měl(a) jsem **jiný** (tento) **důvod**:

A zde je výsledek druhé ankety:

Summary:

a) Balcar, Rejchrt*, Setíkovský* Záviš**, Slejška, Vyskočil**, Johanus**, Jiří Vaněk, Křeš**

b) Balcar, Šír

c) Šír, Šípoš**

d) Kobra**, Křeš**

e) Kemeš**, Balcar, Šípoš**, Pospíchal II**, Slejška, Křeš**

*) autoři nebyli ještě členy

***) autoři nejsou už členy

Někteří kolegové (celkem jich **odpovědělo 14**) tehdy uvedli dvě i více příčin, proč nemají své heslo v katalogu. Asi tak stejně často jsou zastoupeny dvě příčiny – jiné starosti a tedy nedostatek myšlenek na účast - a hlavně neinformovanost. Ať už díky přehlédnutí či z vlastní roztěkanosti – anebo prostě kvůli odkázání jen na členské tiskoviny, v nichž se tak často o PČKH nepsalo a kolegové nemohli ani být opakovaně urgováni, jako tomu bylo u jejich *e-mailizovaných* kolegů... Přesto každý nejméně dvakrát informace dostal – nejprve dopis (přihlásil-li se, tak i propozice s formou katalogu i potřebou zaslání podkladů pro publikaci zmíněna). I tak jsme řadu z přihlášených autorů upomínali o doplnění údajů a třeba i o nějaký lepší portrét...

Snímky z jednání soutěžní poroty v pražské kavárně Louvre a ze slavnostního ceremoniálu v kulturním centru plzeňského pivovaru Prazdroj ukazují, že celá akce k 15. výročí založení spolku českých karikaturistů měla vysokou úroveň a kvalitní personální obsazení. Vlevo: členy jury byli herec **Václav Kotek s karikaturistou a grafikem **Jaroslavem Weiglem**. Vpravo: pro ceny se dostavili všichni pozvaní. Nahoře zleva stojí **Vlasta Mlejnková**, hlavní vítěz **Vladimír Renčín**, **Miroslav Barták** a **Jan Hrubý**. Pod nimi **Oldřich Jelínek**, **Pavel Kotyza** a **Radek Steska**. Ale o zrod i zdar celé soutěže a výstavy se zasloužil muž v pozadí - **Aleš Vyjídák**, bez něhož by prvá publikace představující tehdejší přední české tvůrce kreslených vtípů světlo světa nespátřila... ®**

Dotazník jsme po výstavě a též během distribuce katalogu-encyklopedie rozeslali **proto, abychom** se z něho dozvěděli:

- **kde byla naše chyba** – teď víme, že je vždy třeba víc naléhat, víc připomínat, i za tu cenu, že to stojí čas a nervy - a také peníze;
- **pro koho** z ČUKu má smysl takové úsilí vynakládat - a u koho ne; neboli **kdo ani na tuto anketu neodpověděl...!**

Později, při vydávání dalších alb k výročí spolku se přes veškeré poučení z minulosti, **situace příliš nezměnila**. A v nich („2cet“ i „2cet5“) chybějící autoři byli často titíž...

Tyto ankety jsou asi tucet let staré, ale protože byly zveřejněny v e-GAGu určeném jen pro vnitřní potřebu spolku, považujeme je nyní za docela zajímavý (skoro „sociologický“) podklad pro případné studie věnující se historii karikatury a její reprezentace v České republice (red.)

Snímky: **archív** e-GAGu. Ze soutěže GAGu o návrh na logo ČUK 15: **Jitka Holečková**

Novák hlásí z Polska:

„Ja jsem ten s halapartnou!“

Na plenéru v Jaworzniku u Myszkówa jsme byli od 25. do 28. září. My Češi jsme to polskému hostiteli Lipeckému slibovali asi dva roky. Nakreslili jsme pár obrázků pro místního sponzora, což byla woda naturalna mineralna „JURAJSKA“ gazowana.

Udělalí výstavu z dovezených fórků, spolu s ostatními polskými kreslíři jsme pochodili po okolním hradu a

muzeu. Fotka je právě z Myszkówského muzea ve starém mlýně, kde měli repliky zbroje, které nám dovolili obléci a udělat si s nimi a v nich pár fotek. Setkání je vždy doprovázeno příjemnou atmosférou, milým pohoštěním v krásném lesním prostředí. Lipecki se o nás báječně postaral.

Na snímku, ač se to nedá moc poznat: Lipecky, Luczynsky, Kaszkowski, Lizon, Belniak, Żyburtowic, (fotograf), Terlecki, Kovařík a **Novák** (uprostřed!)

Časopis „Charlie Hebdo“ zasáhló názorové zemětřesení

Nic nového. Pokračovatelé někdejšího průlomového *Hara-Kiri* v týdeníku *Charlie* opět zčeřili vodu již tak v posledním roce hodně otřásaného francouzského společenského mínění. Na tragické zemětřesení v Itálii (zničené město *Amatrice*) reagovali vtípem „Lasagnes“ (viz kresba vlevo). Nekorektnost „kulinárního“ vtípu se propírala v médiích (viz vpravo) ale celkem lze konstatovat, že na stole není ke konzumaci nic nového.

Někomu není nic svaté a ten si příjemné mrazení z dávky černého humoru vždy spíš pochválí. Druhému a zřejmě početněji v populaci zastoupenému typu, se bude vtípkování tváří tvář plačícím pozůstalým a postiženým zdát nejen netaktní až odporné, ale třeba i trapné. Ostrý týdeník *Charlie* dělá to, co dělal vždy a každá reakce „seriózních“ novin mu zvedá náklad.

Z původní osádky už zbyl po masakru v redakci málokdo a podezření, že nejde jen o udržení slavné tradice, ale právě jen o finanční zabezpečení či prosperitu „firmy“, se těžko vyvrací. Je na každém, jak se k věci postaví, pokud ovšem o to má vůbec zájem. Konečně *Charlie* není jediný nositel problému: svoboda vyjadřování versus bezohlednost bulváru je trvalým sporem dnešní doby.

Prešovské Mozgy se dokýchaly až do Osla

Galéria kresleného humoru *Kýchanie mozgu*, pripravila projekt **Cartoons Slovakia 2016**, podporený z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia. Výstavná kolekcia prezentovaná v nórskom hlavnom meste Oslo pozostáva z prác 11 slovenských autorov kresleného humoru, ktorí sa v apríli prezentovali na festivale humoru v ukrajinskej *Poltave* a do konca októbra budú ich diela v **Galleri Bygdøy Allé - Kunstantikvariat Pama** a v decembri inštalované v *Drobaku* v galérii **Avistegnernes Hus**.

Aké sú rozdiely medzi ukrajinskou a nórskou prezentáciou je otázka pre **Petra Rázusa**, kurátora výstavy.

„Kreslený humor vzniká v prostredí ovplyvnenom sociálno – historickou skúsenosťou, ale aj ideológiou, ktorá formovala tvorbu autorov i publika, ktoré humor, a nielen kreslený, prijímalo. Kladne i záporne, s potleskom i väzenským mundúrom.

Ukrajinskí autori - napr. V. Kazanevsky, O. Kustovsky, I. Lukačenko patria k svetovej špičke a ich intelektuálno kresliarske zázemie ovplyvňuje aj kvalitu výstav a súťaží, či celkový profesionálny prístup k organizovaniu podujatí.

V našej databáze je ich niekoľko desiatok. Nórskeho autorov je podstatne menej a momentálne ich viac reprezentujú autori, ktorí tam našli svoj nový bezpečný domov. V galérii *Kýchania mozgu* už minulý rok vystavoval sýrsky autor **Fadi Abou Hasan** a jeho témou bolo násilie a migrácia.“

Organizačne výstavu pomohlo kvalitne zabezpečiť Veľvysla-

nectvo SR v Oslo a na prezentácii konanej pri príležitosti Dňa ústavy SR a prvého Predsedníctva Slovenska v Rade Európskej únie sa zúčastnilo temer 130 členov diplomatického zboru, zástupcov Úradu vlády SR a ďalších pozvaných hostí.

„Náš oficiálny partner **Pal Sagen** sa venuje hlavne predaju historických máp i diel nórskeho autorov a výstava slovenského kresleného humoru bola jeho premiérová. Ďalším partnerom sa stal **Arifur Rahman**, bangladéšsky autor a editor internetového spravodaja **tOOns MaG** žijúci v *Drobaku*. Začiatkom decembra predstaví v Prešove medzinárodnú výstavu kresleného humoru *Práva žien*,“ doplnil **Peter Rázus**.

Na čom sa nórski návštevníci najviac usmievali? „Prvé reakcie boli pozitívne a diváci reagovali hlavne na aktuálne témy, napr. na obrázok **Michala Barvičáka** znázorňujúceho skupinu putujúcich migrantov v nekonečnom kole európskej administratívy, **Kotrých** futbalistov s dynamitovými opaskami (viz obr.!), ale aj na portrétnu karikatúru nórskeho cestovateľa **Thora Heyerdahla** (viz obr.!) od **Jana Fit'mu**. „Kreslený humor je dopingom dopĺňujúcim energiu optimizmu a nedá sa ním našťastie nikdy predávkovať. Prešovské humoristické spanilé jazydy by mali pokračovať aj budúci rok na Balkáne i Škandinávii. (Red.)

Foto z výstavy: **archív** / Kresby: **Ján Fit'ma; Ľubomír Kotrha**

Mona Lisa pomnožná!

Celé hejno (slovo stádo je příliš neslušné) Mona Lis se seběhlo na výstavu v italském Arezzo. Je otázka, uda se tak trochu nezhledli v seriálu e-GAGu „Mistři malíři“, kde už jsme těchto portrétů nashromáždili pěkných pár desítek. Ale co, Monča Líza patří do Itálie a tak jim výstavu samozřejmě přejeme. Ale nemůžeme si odpustit, abychom neobohatili i naši kolekci aspoň o šest děl z Arezza (**viz níže**), z nichž ta první je zároveň plakátem zvoucím na výstavu (trvala bohužel jen do 26. září tr.). Můžete se však na ni podívat i dnes na webu - zde je adresa:

<http://www.mundiario.com/album/sociedad/caricaturistas-reinterpretan-mona-lisa-exposicion-arezzo-italia/20160906134508067098.html>

A pokud zjistíte, že váš nápad jak Monu inovovat, je lepší než ty vystavené, pošlete ji. Ne jim, ani do Louvre, ani do Národní galerie... ale tam, kam patří - do našeho cyklu v e-GAGmagu! Autor **Tomas** to sice neudělal, ale stejně jsme si ho našli (**viz!**)

Autory těchto portrétů jsme nestihli dešifrovat (nepořádnost správců velké části webů je občas až nesnesitelná) ale třetí obrázek nahoře je podepsán **León**. A u Mony Lisy vpravo dole je autorka lehce identifikovatelná. Je jí **Marilena Nardi** (Argentina)... (g)

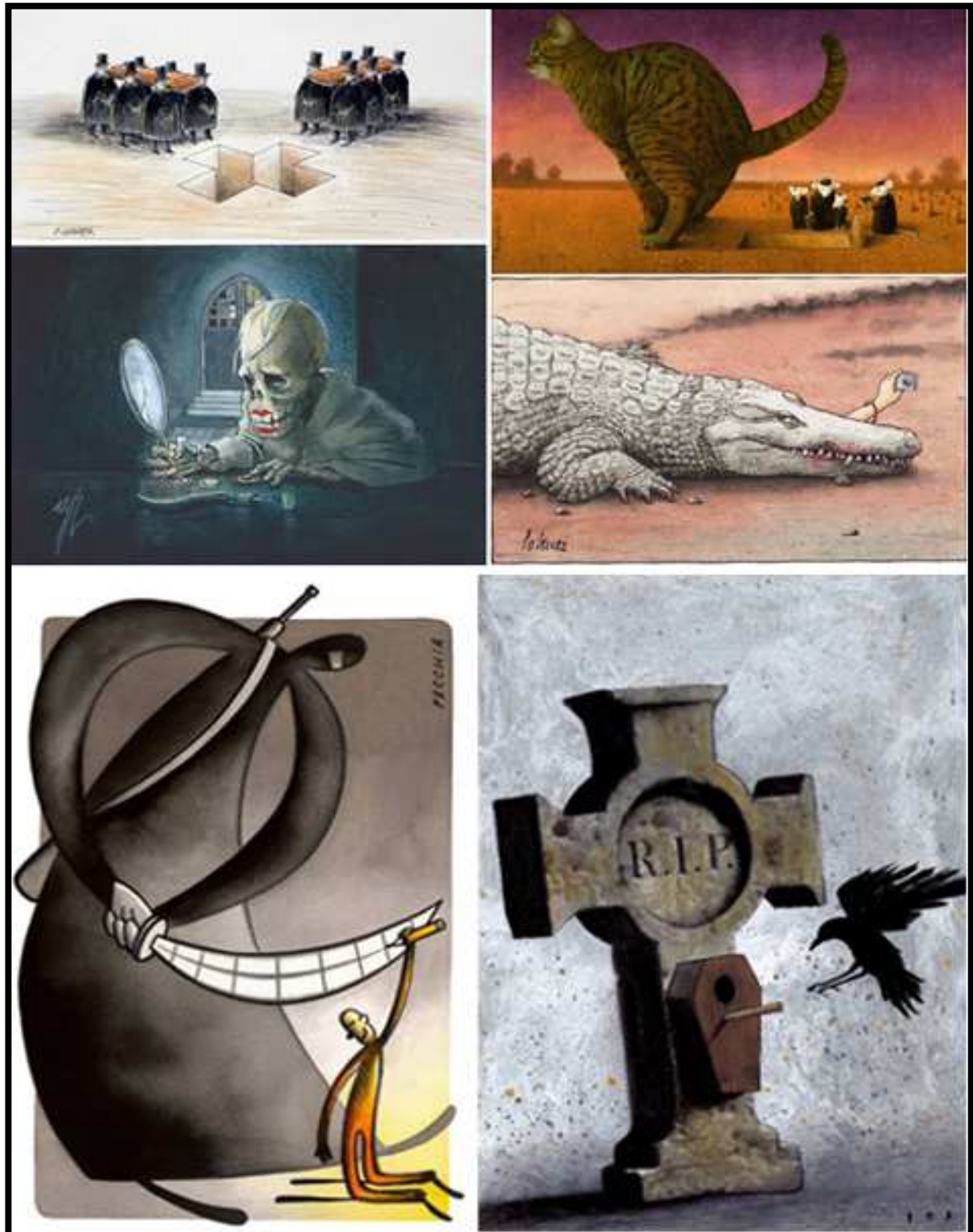
Funeral exhibitions: *Laughing with death*

Nebožtík *Chas Addams* by měl radost! V Europe Cartoon Centre v Kruishoutem se koná mezinárodní výstava funerálních vtipů. Od 25. 9. tu až do Vánoc (18. 12. 2016) visí díla umělců, kteří s vtipem a uměleckými prostředky ztvárnili lecos kolem umírání, smrti, pohřbů... Už jména autorů říkají dost:

O-Sekoer, *Nikola Hendrickx*, *Luc Vernimmen*, *Stefaan Provijn*, *Cost*, **Norbert Van Yperzeele** (všichni Belgičani), **Pol Leurs** (Lucembursko), Italové *Alessandro Gatto*, *Marco D'Agostino* a **Andrea Pecchia**, **Pavel Kuczynsky** z Polska, Rumun *Florian Crihana*, či známý Švéd *Riber Hansson*...

Kdo byste chtěli na pohřeb, sorry... na „pohřební“ výstavu, tak o víkendu: Každou *Sunday from 10 to 12 am and from 2 to 5 pm*. Skupiny přes 10 osob si mohou v ECC domluvit návštěvu i v jiný den. /R/

Kresby: **autoři** těchto vtipů jsou v textu vyznačeni **tučně**

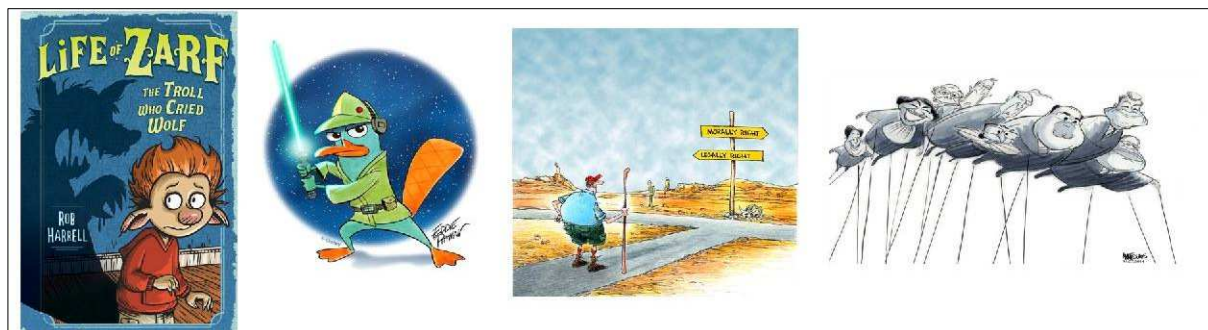
Jiří Slíva (v rouše zimním - i v rouše letním)

Slíva světoběžník posílá ze svých cest především potomkům snímky - a je jich opravdu hodně. Těch cest. Na naši žádost poskytuje e-GAGu kopie fotek (pokud se týkají výtvarného umění). Ta **vlevo** je ještě z konce letošní zimy z Athén, kde Jiří Slíva stojí před cedulí u vchodu do městského muzea. Písmenka avizují březnovou výstavu **Josého Guadalupe Posady**. K čerstvé fotce (**viz napravo**) uvádí, že ho potěšilo, že v **Monaku** mají už druhou sochu **Jean-Michela Folona**. Předčasně zesnulý a proto „bájný“ moderní belgický výtvarník byl původně hrdým příslušníkem cechu moderních cartoonistů. A tu fotku s jeho sochou jsme už před lety v GAGu otiskli - stojí nahoře na *kruháci* proti kasínu... Tato nová dlí v Monte Carlu dole u moře (mezi Autoklubem a Yachtklubem). (g)

Malý festival cartoons ve Velké Zemi...

Ze Spojených států amerických informací o tamních aktivitách karikaturistů do Evropy mnoho nepřichází. Je to velká země - a o FECO tamní umělci zřejmě ani neslyšeli. Avšak nejméně dvě americké autorky se to snaží napravit. Kromě Donnellyové také **Ann Telnaesová**. Právě ta spolu s řečníky Jenem Sorensenem, Willey Millerem a Johnem Hambrockem byli diskutujícími v rámci

zahájení výstavy na **Kenosha Festival of Cartooning Exhibition**. Vtipy se týkaly aktualit; volby prezidenta, mírových iniciativ i veřejných programů university nedaleko Chicaga. /r/

Turci vystavují: Gumus i Cam

O Turecku se v poslední době píše, mluví a vůbec... Uvažuje se o zemi v souvislostech s Evropou i Blízkým východem... A nakonec ještě přibýly obavy o osudy nejen tamních velkolepých mezinárodních soutěží, výstav a také katalogů. Nalok se vojenský pokus o převrat a následné zatýkání a za-

vírání (i propouštění ze služby státu) dotýká i osob a spolků činících se na poli cartoons, zatím není známo. A tak bereme jako pozitivní aspoň snímky a plakáty z výstav tureckých karikaturistů. **Vlevo** mezinárodně uznávaný **Musa Gumus** vystavuje v Izmiru, **napravo** pěkný plakát na výstavu kterou má **Menekse Cam**.

Tříkrát z Polska - jen krátce, ale zato vydatně!

Na snímku vlevo: Varšavské **Muzeum Karykatury** se objevilo v evropském Top-Ten. **Vpravo nahoře:** Vernisáž v **Manufakturze satyry** v Żyrardově - mluví Witek Mysyrowicz. **Dole:** Dáma vpravo se jmenuje **Elżbieta Pietraszko** - pod rezavým přelivem se skrývá mozek (i ruce) **Satyrykonu!** A nyní k snímkům trochu podrobněji:

Żyrardów: sedmička je šťastné číslo!

Galeria "Resursa" v polském Żyrardowu letos už posedmé udělila ceny laureátům VII. Ogólnopolskiego Konkursu Satyrycznego "Manufaktura Satyry" Żyrardów 2016.

I tentokrát je s ceremoniálem spojena exhibice - Międzynarodowa Wystawa Rysunku Satyrycznego - za účasti nejen Poláků, ale i karikaturistů pozvaných z dalších zemí - tentokrát z Kanady, Itálie, Francie, Maďarska, Ukrajiny a z Česka. Slavnostná vernisáž 1. října 2016 byla součástí oslav **"100 – lecie**

nadania praw miejskich miastu Żyrardów. Żyrardów. Wczoraj, dziś, jutro. Filip de Girard. Życie i wynalazki". Kromě záštity primátora města se "**Manufaktura satyry**" konala i pod uměleckým patronátem SPAKu a varšavského Muzea Karykatury.

Do redakční sbírky GAGu tak přibude další pěkný katalog s výtvarnými díly šesti desítek autorů z nichž namátkou jmenujme domácí cartoonisty Zbigniewa Kolaczeka, Mirosława Hajnose či Jacka Frankowského, z Ukrajiny Serhyje Miňovského anebo z Maďarska Istvána Kelemena - a také čtyři nám dosud neznámé Italy a dvojici výtvarníků z Francie.

Muzeum karikatury ve Varšavě mezi 10 nejlepšími muzei Evropy!

Eryk Lipinski Museum of Caricature in Warsaw is in the first ten best unique museums in Europe according to the British "Guardian". Tak to opravdu vyšlo v britském deníku, který sestavil desítku nej-lákavějších muzeí - tedy *Top Ten* - muzeí "zvláštního typu". V seznamu, který si můžete najít na níže uvedené adrese se nachází jen unikátní muzea. A nás potěší, že v jejich čele stojí **Kampa museum v Praze!** Dalšími jsou třeba "Vasarely Múzeum in Budapest, Centrale Montemartini in Roma, Caixa Forum in Madrid". A "Designpanoptikum in Berlin". Koho by nepotěšila tak silná injekce podpory návštěvnosti! http://www.theguardian.com/travel/2015/may/18/10-best-european-museums-paris-berlin-rome?CMP=fb_ot,

Ale je tu i další zpráva pro zainteresované osoby - polské i nejen polské karikaturisty - 29. září tr byl prezidentem hlavního města Varšavy úředně vyhlášen **Konkurs na ředitele** „Muzea karykatury“. Celou listinu naleznete na webu SPAKu: <http://www.spak.art.pl/?p=4675>

A do třetice: Satyrykon

Zatímco Żyrardow si teprve svou pozici úspěšně buduje, Muzeum ve Varšavě a Satyrykon v Legnici jsou párem událostí - vlastně živoucích legend, které Polákům nejvíc závidíme. I když jsme o muzeu kresleného humoru v Česku často mluvili, ba i jeho schéma sepsali, nikdy k vážnému poklepu na základní kámen nedošlo. A vyrovnat se Legnici

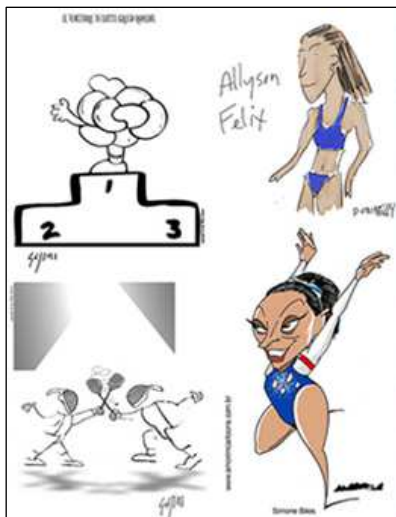
jsme se snažili jak v Písku, tak v Hradci Králové. Jenže tak dlouhou výdrž jako Satyrykon naše mezinárodní přehlídky prostě neměly.

Ale nezapomejte! V ruce už třímáme letošní katalog (viz obr.!) a můžete se těšit, že už v příštím čísle o něm bude řeč v „dvojrecenzi“ včetně ukázek ze zajímavých - nejen těch oceněných - příspěvků žánru výtvarného humoru... (e-GAG)

Olympionici a olympiáda... Téma jako stvořené pro cartoons...

Dva muži šermují plácačkami na mouchy, které jako by vypadly z jejich ochranných masek.

Spletený uzel neuvěřitelně nabobtnalých svalů stanul na nejvyšším ze stupňů vítězů, Vidíte dvě z podařených, neb aktuálně v brazilském Riu odpozorovaných kreseb. Ale nemohly chybět ani četné **karikatury portrétní**...

Dvě z nejlepších sportovkyň v americkém dresu nakreslili *Liza Donnellyová* (USA) a *Amorim* (Brazílie). Sprintérka *Allysin Felixová* i gymnastka *Simone Bilesová* se jim povedly. Jenže, vrcholný svátek rekordů už je fuč... A svět si hned osedlal nový fenomén. **Pawel Kuczyński** z Polska ho zachytil ve své kresbě „**Pokemon Go**“ - získala 270 000 „**udostępnień**“ na **Facebooku**... Není to také nějaký rekord? (g)

Výstavy na Slovensku: Hlohovec a Prešov

Hlohovec si již pár let i v České republice spojujeme se soutěží, nyní také mezinárodní s krkolonným názvem **Frašťacký Trň** - kdo by si také nezapamatoval problém, jak na vrchol písmenka „R“ připevnit čárku? Za rok budou na *Frašťacku* slavit své **dlouhé er** teprve po *dvanácté*, ale rozhodně tu nejde o „tuctový“ podnik.

Kromě zahájení posoutěžní výstavy nejlepších prací z 11. ročníku bienále kresleného humoru 2016 se konala v pátek 7. října ve *Vlastivedném múzeu* v Hlohovci na Františkánském náměstí 1 i vernisáž kreslených vtipů českého karikaturisty „**Farebný svet Jiřího Nováka**“ - když už tam pojedete pro jednu z cen, tak ať také pořádně ukáže své dosavadní životní dílo. **Pozvánku** i plakát (**viz vlevo!**) zdobí Novákův obrázek společně s Iráncem poněkud jazylkolonného jména **Fakhredín Dostmohammad** - aby také ne, když jde o výstavu vtipů ze soutěže o „*Frašťacký Trň*“

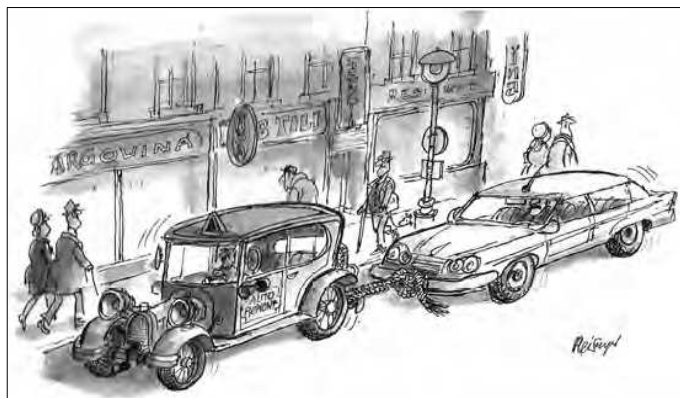
Prešov v tu dobu už bude mít vernisáž prací dvou izraelských karikaturistů za sebou. V tamním klubu *Wave* (centrum nezávislej kultúry) otvírali výstavu **Grigori Katz a Ilya Katz** už 5. října večer. Jak přišlo s pozvánkou, tak: *V kolekci sa stretne me so spoločnou témou a dvoma výtvarnými poetikami autorov. Výstavná kolekcia má 80 obrázkov a návštevníci ju môžu vidieť do 8. 11. 2016.* V místě sídlící *Galerie Kýchania mozgu* se - pokud jde o autory - brzy po startu rozběhla na „*vysoké noze*“ (*niveau*) a oba *Katze* (**viz dva obrázky vpravo**) si jistě získala už svou polohou na východě Slovenska - ještě východněji a trochu severněji leží původní vlast této rodiny. Kresby otce a syna *Katzových* (Grigorij je ten starší) patří k těm oceňovaným na mezinárodní scéně a tak tomu bylo i u autorů předchozích zdejších expozi - mj. se tu ukázali Bulhar *Cvetkov* a Polák *Kuczyński*. A v řadě živých legend hodlají *Peter Rázus and comp.* pokračovat i nadále. Ještě letos má dojít na výstavu českého karikaturisty - chystají se tu přivítat **Miroslava Bartáka**.

<https://www.facebook.com/K%C3%BDchanie-mozgu-Brain-Sneezing-294629493970934/?fref=ts>

Chorvatsko: Oto Reisinger sice letos zemřel, ale jeho dílo stále žije...

Kresbou vpravo (viz!) si letos naposled vysloužil **Oto** cenu od jury záhřebské soutěže **CarCartoon**.

(Až se nad tou jeho kresbou člověku vnucuje myšlenka, že ti mladí na staré občas fakt nemají...)

Večerní Praha

Rehabilitovaný Haďák

P a n k r á c /han/. V roce 1963 nakreslil karikaturista Haďák /vl. jménem M. Lidák/ kresbu kritizující švejkovství: Švejka v charakteristickém postoji lva ve státním znaku, zarámovaného do tvaru pavězy. Ač byla tato kresba povolena tehdejšími cenzurními orgány a vystavena ~~na třech výstavách~~, odsoudil v červnu 1964 senát ^{obvodního soudu pro Prahu I.} předšestnicovním č. 2. Úřady Haďáka k 1 roku odnětí svobody. Tento rozsudek potom změnil Městský soud ~~na podmíněný na dva roky~~. ~~Na základě žaloby~~ V zdůvodnění rozsudku se tehdy mluvilo o trestném činu hanobení republiky.

Dnes ráno, pod emblémem státního znaku, za jehož hanobení byl Haďák před 4 lety odsouzen, ~~zrušil~~ senát Nejvyššího soudu ~~na~~, kterému předsedal dr. Hübner, odsuzující rozsudek v plném rozsahu. ^{na základě stížnosti OP} Nejvyšší soud zprostil obžalovaného viny, protože došel k názoru že nebylo prokázáno, že by Haďák úmyslně hanobil republiku a že ^{nevzal v úvahu} tehdejší soud ~~na základě~~ důkazy obhajoby, které dokonce nepřipustil ani některé svědky. ~~Rozsudek~~ ^{obvobožující} rozsudek má je konečný a není možná žádná odvolání.

Rehabilitovaný Haďák

P a n k r á c (han). V roce 1963 nakreslil karikaturista Haďák (vl. jménem Mir. Lidák) kresbu kritizující švejkovství; Švejka v charakteristickém postoji lva ve státním znaku, zarámovaného ve tvaru pavězy. Ačkoliv kresbu cenzúra uvolnila a práce byla vystavena na třech výstavách, odsoudil za ni v červnu 1964 senát obvodního soudu pro Prahu I Mir. Lidáka k roku odnětí svobody. Trest potom změnil městský soud na podmíněný. Ve zdůvodnění rozsudku se tehdy mluvilo o trestném činu hanobení republiky.

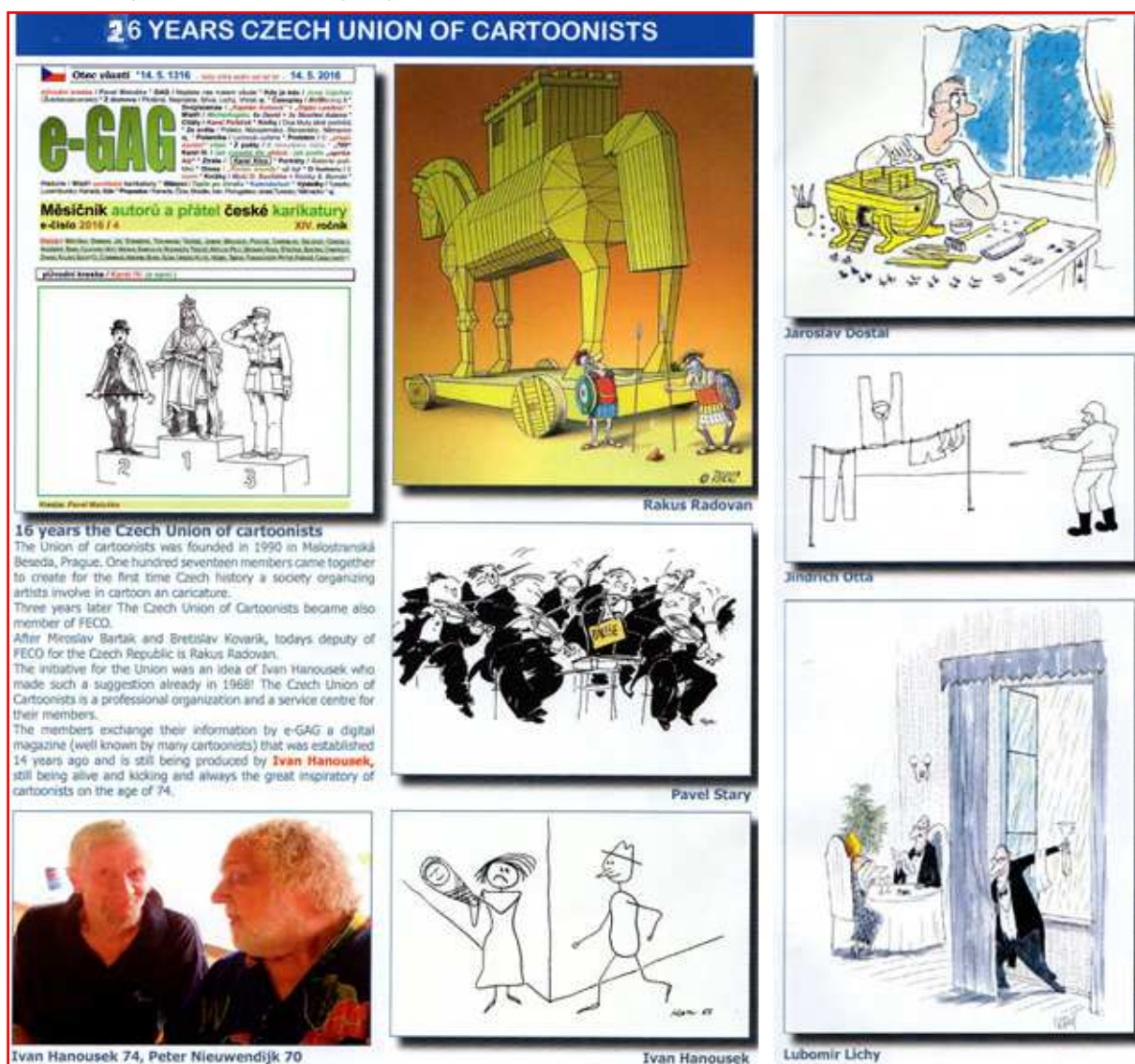
Dnes ráno, pod emblémem státního znaku, za jehož «hanobení» byl Haďák před čtyřmi lety odsouzen, zrušil senát Nejvyššího soudu tento rozsudek v plném rozsahu, neboť nebylo prokázáno, že by Haďák úmyslně hanobil republiku. Tehdejší soud nevzal v úvahu důkazy obhajoby, navíc jí nepřipustil některé svědky.

Strojopis konceptu textu I. H. pro *Večerní Prahu* se zachoval v archívu autora. Článek vyšel 18. 6. 1968 (viz vedle). Snímek ze soudního jednání v r. 1964 je z knihy „*Haďák*“ Ljuby Horákové z MS

ČUK / FECONews o českém spolku cartoonistů

Jak jsme v minulém čísle ohlásili, v tomto e-GAGu ještě pokračujeme s ukázkami z posledního **FECO-NEWSu** (č. 61). A bylo by od nás nehezské, kdybychom s přílišnou skromností „zatloukli“ důležitý materiál šéfredaktora (a předsedy) FECO, který věnoval České unii karikaturistů k její více než čtvrtstoleté existenci. Podkladem byla **Peteru Nieuwendijkovi** publikace „**2CET**“, kterou získal od jejího autora při jejich shledání na Kypru. Zakladatelé totiž ČUK už na počátku 90. let přihlásili do FECO a proto i na prvním velkém českém vkladu do mezinárodní spolupráce, kterým bylo *Cartoonsbienále* v Písku, působili oba nizozemští kolegové (druhým byl *Ab Molenaar*) ve zdejší mezinárodní jury. K dlouhé existenci českého spolku věnoval Peter půldruhé strany. I když je v textu uvedeno správných 26 let trvání, v záhlaví i v titulku se objevila čísla o deset let nižší. To se nám hrubě nelíbilo, a tak - jak vidíte - aspoň to větší číslo jsme *ušmudlaně* popravili.

Údaje v textu pocházejí ze zmíněného katalogu a P. N. je v závěru doplnil ještě o zmínku o našem **e-GAGu**, který vychází už 14 let a o jeho tvůrci pozoruhodného stáří 74 let... Viz i naše společné foto (**vlevo dole!**).

Tak jako u textu, tak ani pokud jde o výběr obrázků či jejich autorů jsme nehráli žádnou roli. Matuškův obrázek Peter přetiskl z titulní strany dubnového e-GAGu. A dalších šest (viz vpravo) pochází ze zmíněného encyklopedického alba. I proto je zde zastoupen třeba *Jindřich Otta* ze Slovenska, který už řady českého spolku mezitím opustil. (*Gagmenova* genderová varianta „*Muže za rohem*“ je našťastí opatřena rokem původu: 1962). Ve dvaceti ukončil aktivní karierní činnost. /red./ Foto i kresby: **FECONews** č. 61.

Z e-pošty / Reakce na poslední čísla GAGu

Dobrý den,
vidím, že sil máte na rozdávání, přes postupné dosahování věku důstojnosti. Také jsem si myslel, že Jelínek je po smrti, než jsem přečetl rozhovor. S Jelínkovou kresbou té holky v Dikobraze roč. 1969 - je to krásný postřeh !
Články o A. Bornovi jsou dle mě až moc kritické. Pravda, Mistr měl svoje mouchy a vrtochy. Těmi řečmi o Rakousku-Uhersku a Turecku asi dával najevo, že s komunistickým režimem nemá nic společného a s ódéasáky a socany také. Něco na způsob Cimrmanů.
S pozdravem
j. rezníček

Do 5. 8. 2016 nepřijímám objednávky. Prosím, kontaktujte mne po tomto termínu. Děkuji a přeji pohodové léto.
Martin Hron / 28, 7. 2016

Ďakujem. Prvý krát som na titulke! A teším sa aj na recenziu našej ťažkej knižky!
Srdečne pozdravuje
J. Fakla, www.gagy.eu

GAG mi poslal Tomáš Prokúpek. Budu ráda, když mě zařadíte do adresáře, kreslené vtipy už nejsou mým hlavním oborem, i když občas nějaký utrousím, ale s komiksem jsou blízcí příbuzní. Z mého blogu si klidně stáhněte, co chcete, budu ráda. (Ještě jsem tam kauzu Dikobraz upřesnila.) Ty juvenilní věci mě baví, díky.
Je skvělé, že GAGu věnujete tolik práce, máte 100% pravdu, že to bude jednou důležitý zdroj informací.
Srdečně Vás zdravím,
Lucie Lomová, lucielomova.blogspot.com

Zdravím Vás. Dávám o sobě vědět. Měl jsem dlouhodobě zablokovanou emailovou adresu (viry). Konečně se mi to podařilo zprovoznit. Děkuji za nový magazín e-GAG. Obdivuji Váš rozsah a přehled.
Pozdravuje (senior) Aleš MORÁVEK

Thank you Ivan. Köszönöm szépen Iván.
Minden jót!
István Kelemen

Dobrý den, pane Hanousku,
jsem teprve na straně 25 a musím s obdivem a radostí konstatovat: Toto číslo se Vám opět POVEDLO!! Dočtu zbytek večer, musím si ho trošku šetřit, dobrého pomalu... Přeju hezké dny příští.
Mirek Fík

Ivan, GAG otrzymałem - dziękuję i pozdrawiam
Dariusz Pietrzak
<http://karykatura-pietrzak.blogspot.com/>

MERCiiiiiiH !
bB
(France)

Poznámka G-mena: Poměr mezi ohlasy z domova a ze zahraničí je přibližně vyrovnaný, cizinci reagují na obdržení nového čísla rychleji. Do výběru jsme nezahrnuli poštu od spolupracovníků redakce.

XXI Salón Mercosur Diógenes Taborda, Buenos Aires - Argentina

Téma: Tango

Grand Prix 2016: **Vladimir Semerenko - Rusko** (vítěz ktg *Humor graphic*) - viz obr.!

Humor Graphic Awards

1 ° Premio: Vladimir Semerenko - Rusko

2 ° Premio: Ugo Sajini - Itálie (viz obr. níže!)

3 ° Premio: Claw - Argentina

1 ° Menzione: Pedro Silva - Portugalsko; 2 ° Menzione: Jacek Majcherkiewicz - Polsko; 3 ° Menzione: Konstantin Kazančev - Ukrajina

Humor Graphic and written

1 ° Premio: Eric Peter van der Wal - Nizozemsko

2 ° Premio: (DAS) Daniel Sahade - Argentina / Japonsko

3 ° Premio: Ruben Eduardo Soto Diaz - Mexiko

1 ° Menzione: Mariano Luna - Argentina; 2 ° Menzione: Brito e Lima Brasile; 3 ° Menzione: Oleg Gucol - Ukrajina

Premio Caricature (portrétní):

1 ° Premio: Marilena Nardi - Itálie

2 ° Premio: Gio - Itálie

3 ° Premio: Mauricio Parra - Kolumbie

1 ° Menzione: Menzione Ailton Medeiros - Brasile; 2 ° Menzione: Walter Toscano - Perù; 3 ° Menzione: Razieh Tizghadam - Iran.

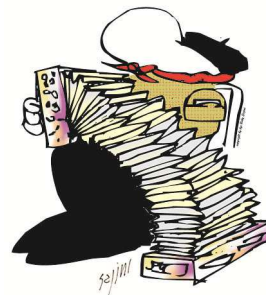
Vostfundacion Awards: Hamza Akin - Turecko; Passaprawas - Thajsko;

Brito E Silva - Brazílie;

Jarul Ortega - Dominican rep. Další ceny byly uděleny v ktg Premio

illustrazione a Premio illustrazione per bambini (zde mj. 3. uznání pro: Istvan Kelemen - Maďarsko)

Oceněné kresby jsou na: <http://fany-blog.blogspot.com.es/2016/09/artisti-italiani-premiati-al-xxi.html>

I. China Int' Children's Animation Festival Libo - Čína

V Libo, provincie Gui Žou se 6. - 8. 8. 2016 konal první ročník festivalu krátkých animovaných filmů a komiksů pro děti ICACF. Účast 4500 prací ze 77 států.

Comics adult group Excellence Award

Alexander JAKOVLEV, Rusko

Daniel Eduardo VARELA, Argentina

Julio Carrión CUEVA, Peru

Grigori KATZ, Israel

Vladimir KAZNEVSKY, Ukrajina

Mar, Mexiko

Nani, Španělsko

Seyran CAFERLI, Azerbajdžan

Sohrab KHEIRI, Iran

Marin CORNEL, Rumunsko

Comics adult group Bronze:

Chinese "Children Left Behind" a Angel Boligan, Kuba

Silver comics adult group:

Mikhail Zlatkovsky, Rusko a Junior Lopes, Brazílie

Adult comics Gold Award:

Darko Drljevič, Černá Hora - viz obr.!

Výsledky všech kategorií na:

<http://www.icacf.com/newsitem/277448390#>

V. Bienal de Humor Luíz D'Oliveira Guimarães, Penela - Portugalsko

Účast v soutěži: 601 prací od 253 umělců ze 55 zemí

Na slavnostním vyhlášení vítězů přebírala ceny řada vítězů (viz **foto nahoře!**) - mezi nimi i laureát 2. ceny *Gatto* z Itálie a domácí karikaturista *Bandeira* (viz **foto dole!**). Český karikaturista **Novák**, ač u jeho kresby na webu pořadatelů je uvedena celá jeho adresa (i s e-mailem) se však o ocenění své kresby - a dokonce také o již proběhlém ceremoniálu dozvěděl až ze zprávy od redakce e-GAGu. Pozoruhodné pohrdání autorem ze strany pořadatelů...

1. cena: Emad Salemi (Irán)

2. cena: Alessandro Gatto (Itálie)

3. cena: José Bandeira (Portugal)

5 x zvláštní cena: Luis Ge, Brasil; Vahide Fallahi, Irán; **Jiri Novak, Republica Checa (viz obr. vpravo!)**; Adene, España; Yurus Erlangga, Indonesie

2015 Int'l Cart. Compet. on Community of Common Destiny for All - Čína

Až z katalogu, na který upozornil *Kemal Ozyurt* na webu **Caricaturque** získáváme výsledky loňské soutěže v Číně. Více o tom u pořadatelů z *China Daily Website* a *News Cartoon Website*. Zatím čísla: přes 2000 cartoons z více než 20 států, mj. *China, United States, India, Denmark, Turkey, Bulgaria* a také *Pobřeží slonoviny*...

1. cena: Per Marquard Otzen (Dánsko) - viz! - **2x 2. cena: Song Chen a Zhou Xiyue (oba Čína) - 3x 3. cena: Daryl Cagle, Mowfak Hussin Galy (oba USA), Sun Shenyng (Čína).**

Kromě hlavních šesti cen bylo uděleno ještě „80 Runner Up Prize“

4. Int'l Festival of Stock Market Cartoons 2016 - Irán

1. Vladimir Nenašev - Rusko / 3000 Euro
2. Jalal Primirzabad - Iran / 2000 Euro
3. Mahnaz Yazdani - Iran / 1000 Euro

17. Int'l Competition For Artists of Satirical Cartoons 2016 - itálie

Vítězové pod 35 let:

1. Mariateresa STELLA, 2. Maria Grazia COVIELLO, 3. Davide MARTINA, (všichni Itálie)

Vítězové nad 35 let:

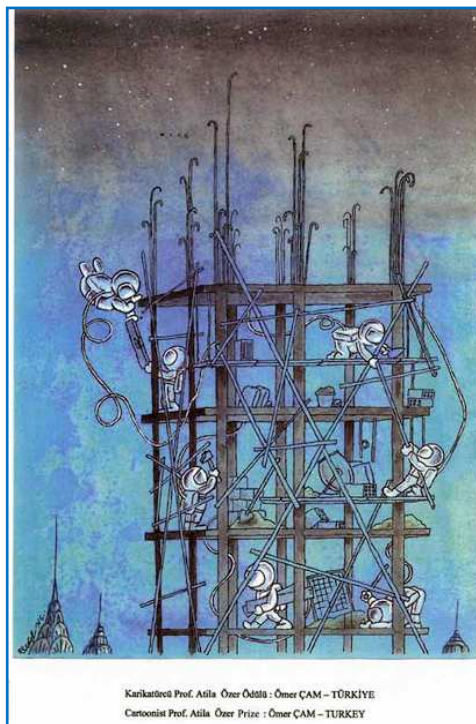
1. cena: Stefano GAMBONI, Itálie
2. cena: Mauro SACCO a Elisa VALLARINO, Itálie
3. cena: Aurel Ștefan ALEXANDRESCU, Rumunsko a Irien TRENDAFILOV, Bulharsko

„Memory Of Cartoonist Prof. Atila OZER“ Int'l C. C., Eskisehir - Turecko

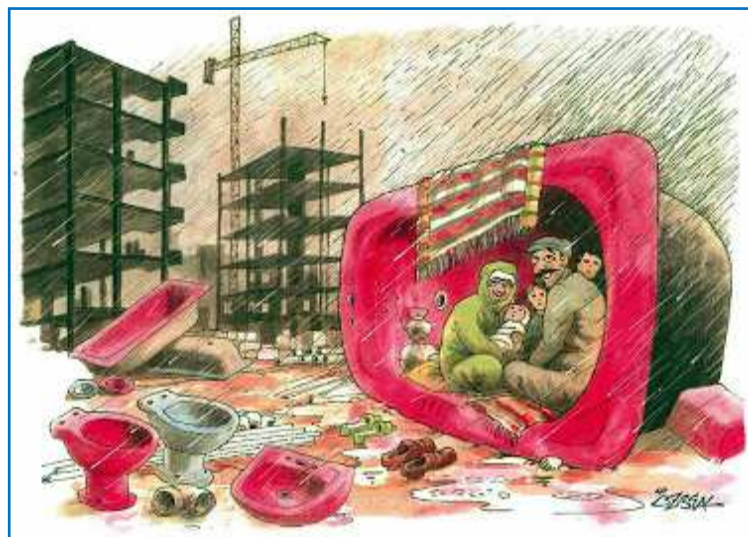
Grand Prize - Cartoonist Prof. Atila OZER Prize - (1000 USD):

Omer CAM / Turkey (**viz obr. vpravo!**)

Success Awards - (250 USD):

Karikatür Prof. Atila Özer Ödülü : Ömer ÇAM – TÜRKİYE
Cartoonist Prof. Atila Ozer Prize : Omer CAM – TURKEY

Yuksel CENGIZ / Turecko;
Anatolij STANKULOV / Bulharsko;
Eray OZBEK / Turecko (viz obr. vedle!)
Nicolae LENGHER / Rumunsko.

Pořadí cartoonswebů průběžné

Do výsledků to nepatří, ale když tu je kousek prostoru, nabízíme zájmové pořadí v návštěvnosti (asi) webových stran žánru:

Don Quichotte - 6,790 tisíc
FECOcartoon - 5,115 tisíc
Cartoon Gallery- 3,371 tisíc
Cartoonblues - 2,670 tisíc
Tabriztoons - 2,603 tisíc
Zdroj: *Tabriz Cartoon* (Irán)

Int'l Humor Salon Jaboatão Graph Guararapes 2016 - Brazílie

Grande premio:

Joaquin Aldeguer **Lopez** (Španělsko) - *Bolt* - **kresba vlevo dole! ***

Cartoon

1. cena: Ubiratan Nazareno Borges Porto (Brazílie)

Čestné uznání: Galym Boranbajev (Kazachstán)

Karikatura

1. cena: Maurício Parra (Kolumbie) - *Del Potro*

Čestné uznání: Joaquin Aldeguer Lopez (Španělsko) - *Nadal*; Moises de Macedo Coutinho (Brazílie)

***)** Autor „*Bolta*“ Lopez získal v soutěži dvě ceny - jak lze vyčíst z výsledků.

Derwent Art Prize 2016 - Anglie

1. cena: Agim Sulaj (Itálie) - **Na snímku** s cenou a před plátnem s jeho „zlatě“ oceněným dílem (ne prvně ve své tvorbě použil právě kufr - symbol cestování...)

2. cena: Lee Wagstaff (Anglie)

3. cena: Tim Wright (Anglie)

The Young Artist Award: Wong Hiu Fung (Čína)

The UK Coloured Pencil Society Award for Excellence: Angharad Pelling (Anglie)

Int'l Festival In Ferrara 2016 - Itálie

Competition **A vignette for Europe 2016**

The award ceremony took place in Ferrara during the *International Festival* - 1. 10. 2016.

Jury president Thierry Vissol author of *Freedom of Expression in Europe*

1. cena: Niels Bo Bojesen - „Brexit“ - **Norsko**

Viz kresba níže vlevo!

2. cena: Marco De Angelis - „Journey“ - Itálie

3. cena: Tjeerd Royaards - „Terror Machine“ - Norsko

Special Jury Prize: Fabio Magnasciutti - „Wishlist“ - Itálie

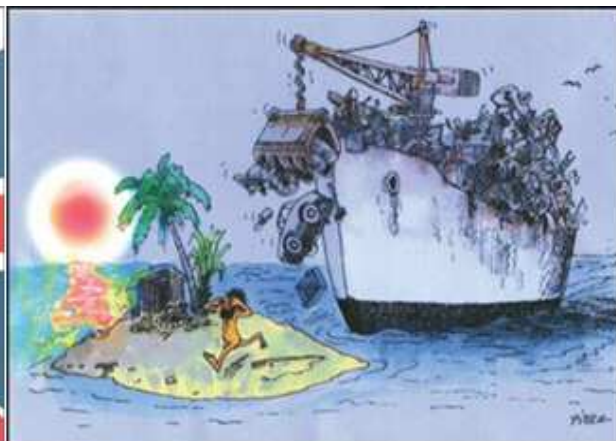
Special Audience Award: Giuseppe la Micela - „Le thraison“ - Itálie

Int'l Festival Of Humor and Satire "IN VINICA VERITAS" 2016 - Makedonie

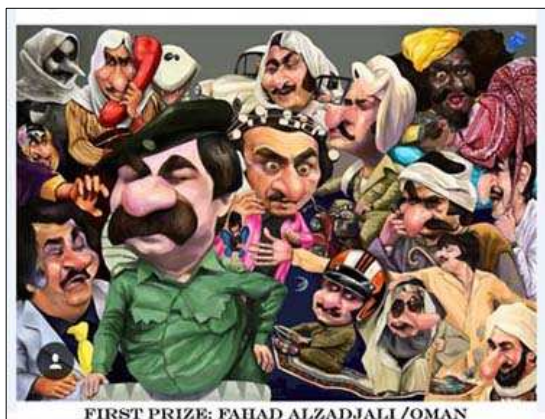
176 autorů ze 40 států poslalo 408 soutěžních příspěvků

1. cena: Klaus Pitter - **Rakousko** **Viz kresba vpravo!**

Special mention: Irien Trendofilov - Bulharsko; Ester Laurigson - Estonsko; Jordan Pop-Iliev - Makedonie; Goran Celicanin - Srbsko; Anatolij Rodin - Rusko; Saman Tarabi - Irán; Mehmet Saim Bilga - Turecko; Alexander Schimdt - Rusko.

Kuwait's Int'l Caricature Forum 2016 - Kuvajt

1. cena: Fahad Alzadjali - **Oman**

Viz kresba vedle!

1. cena: Omar Perez - Argentina

1. cena: Dalal Kaissi - Libanon

Salzburg Caricature Prize 2016 - Rakousko

Place 1: Mihai Ignat (1000 €) - **Rumunsko**

Place 2: Paolo Daponte (500 €) - Itálie

Place 3: Joao Bosco Jaco de Azevedo (250 €) - **Brazílie**

2x AK Schülerpreis (500 €): *Eva Maria Klotz;*

Noah Nasir-Grössinger - **Rakousko**

Propozice / OSN, USA, Rumunsko, Turecko

Ranan Lurie Political Cartoon Awards OSN / N. Y. - USA

Téma: *Importance of human dignity, mutual respect and friendship among nations, as well as economic consideration and environmental responsibilities towards each other.*

Počet: max 2 práce

Rozměr: ne větší než 8,5 x 11 inches (cm?)

Práce musí být **publikovány** v období **od počátku září 2015 do 15. října 2016.**

Entries for these awards may be made by any professional individual, and should consist of political cartoons printed in any publication published anywhere, in any language. The entry must consist of reproductions only. The cartoon reproductions will be accepted only as published, with name of

publication, language, and date included, accompanied by a newspaper reprint, and translated into English.

Deadline: 15. 11. 2016

Ceny:

First prize, of us\$ 10,000 and a plaque.

Second prize, of us\$ 5,000 and a plaque.

Third prize, of us\$ 3,000 and a plaque.

10 x *honorable mention plaques*

Výstava: ano

Katalog: neví se

Vracení: Ne, jde o reprodukce

Entries for these awards may be made by any professional individual, and should consist of political cartoons printed in any publication published anywhere, in any language. The entry must consist of reproductions only. The cartoon reproductions will be accepted only as published, with name of publication, language, and date included, accompanied by a newspaper reprint, and translated into English.

Adresa: THE UNITED NATIONS/RANAN LURIE POLITICAL CARTOON AWARDS

25 Columbus Circle

New York, NY 10019 USA

Info: luriestudios@aol.com

Golden Opossum Tulsa, Oklahoma - USA

Téma: **Money** / Investment Immigration / Migration Cowboys

PASSION «FUNNY MONEY»

Caricatures and Posters

Počet: max. 3 práce na každé téma - pouze nepublikovaná díla

Formát: resolution of 600 dpi at a ratio of a standard A3 sheet

Deadline: 15. 12. 2016

Ceny:

Prizes In the nomination "Caricature":

1ST PRIZE "GOLDEN OPOSSUM" and \$ 2,500

2ND PRIZE "SILVER OPOSSUM" and \$ 1,500

3RD PRIZE "BRONZE OPOSSUM" and \$ 1,000

4TH PRIZE "ENCOURAGING OPOSSUM" \$ 500

The work received a prize on the topic "INVESTMENTS", receives a bonus of \$ 1,000 in addition to the amount of the prize.

In addition, Audience Choice Award and sponsored prizes are provided.

Vracení: Ne. Works sent by internet / **Výstava:** ano

Katalog: Autoři zastoupení v katalogu získají výtisk zdarma / **Adresa registrace:** Files shall be located in the personal portfolio of a participant that is created on the site after the **registration** of the participant.

Info: Secretargo@gir-magazine.com ; Secretargo@gir-magazine.co

Web: <http://goldenopossum.com/index.html>

Int'l Cartoon Contest Braila 2016 - Rumunsko

Téma: The New Year, Santa Claus, The Winter holidays, Gifts, Christmas Tree

Počet: max. 5

The cartoons will be original and accompanied by a brief biography (including photo and phone number)

Rozměr: A4 (210 x 297 mm) – A3 (297 x 420 mm)

DEADLINE - The papers will be sent until **1. 11. 2016**

The cartoons will be sent in **electronic format, JPG, 300 dpi.**

Each sent cartoon will contain the author's name and title of the work in the file name.

Mailing address : cult.traditional@gmail.com

Ceny:

The Big Prize - 1.500 €;

First Prize – 1.000 €;

Second Prize – 800 €;

Third Prize – 500 €;

3 Special Prizes – 3 x 300 € (každá)

Prizes are taxed according to Romanian legislation.

Please note! To be able to receive their prize, winners must send the winning cartoon in original (with the author's signature) within 30 days from the announcement and communicate the bank account in lei (for the Romanian competitors) or the euro account (for foreign competitors).

Adresa: The winning cartoons will be mailed to the following address: **Romania, Braila, Traian Square, No. 2, Postal code 810 153.**

Katalog: will include a selection of the most valuable works in the competition; The selected artists will receive a copy of the mentioned catalogue for free.

Kontakt:

The County Center for Preservation and Promotion of Traditional Culture Braila

No. 2, Piata Traian, postal code 810153, Phone no.: +40.239.614.710, Braila, Romania

Email addresses: cult.traditional@gmail.com or costel_patrascan@yahoo.co.uk

10. Int'l Cartoon Contest Urziceni 2016 - Rumunsko

Téma: **FREE theme** nebo/a – **the INNOCENCE** (Nevina, nevinnost, naivita...).

Deadline: **18. 11. 2016.**

Počet: max. 5 works for FREE THEME + max. 5 works for THEME SECTION. Vtipy pouze beze slov. **The name of the cartoons must contain the entrant's family name, country and title of work (in English).**

Formát: digitized in **300 DPI**, RGB color mode, in **JPG** format, with the **maximum limit of 2 MB.**

Adresa: Vtipy a autorovo CV pošlete na e-mail address: urzicenicontest@gmail.com .

Výsledky: The contest results will be announced on the Urziceni 2016 website.

Ceny:

* **GOLD PRIZE** 500 euro, Special Honor Diploma and a Personal Gallery on BestCARTOONS.net

* **SILVER PRIZE** 300 euro, Special Honor Diploma and a Personal Gallery on BestCARTOONS.net

* **BRONZ PRIZE** 200 euro, Special Honor Diploma and a Personal Gallery on BestCARTOONS.net

* **10 EXCELLENCY** Special Honor Diploma and a Personal Gallery on BestCARTOONS.net .

Other Special Prizes offered by the sponsors may be awarded.

Pozor: The prizes can be paid in Urziceni or can be posted to the cost of the receiver. The organizer does not assume any liability regarding taxes or bank charges.

The original drawings of the prize winning entries should be sent in maximum two weeks from the results announcement, well-wrapped and protected against damages.

Info: <http://www.bestcartoons.net/>

VIII. Int'l Tourism Cartoon Competition Eskisehir 2016 - Turecko

Téma: Future of Tourism

Počet: max 3 díla

Works previously awarded in any other competition are excluded from this competition

Digital fomát: **Ano**, jen práce signované autorem

Deadline: **31. 12. 2016**

Jury: 21. 1. 2017

Vyhlášení vítězů: duben 2017

Ceny:
Dospělí (17 let a více)
 Grand award, second award,
 third award, Professor Atila Özer
 recognition award: All inclusive
 holiday in a five star hotel in

Turkey (5 days, 2 persons) and three mansions will be given in this section.

Mladí (16 a méně)

Grand award: All inclusive holiday in a five star hotel in Turkey (5 days, 2 persons)
 and two achievement awards will be given in this section.

Vracení: ne

Výstava: ano

Katalog: Ano, pro vybrané

Adresa:

Nazmi KOZAK / Anadolu University, Faculty of Tourism, Yunus Emre Campus,
 26470 Eskisehir/TURKEY

anebo skrzevá:

Cartoon Submission systém http://tourismcartoon.com/index.php?menu_id=164

Info: nkozak@anadolu.edu.tr ; nazmi.kozak@gmail.com

Web: <http://tourismcartoon.com>

1. Int'l Green Crescent Cartoon Contest 2016 Istanbul - Turecko

Pořádá: Turkish Green Crescent Society

(was established to fight against alcoholic beverages 5. 3. 1920 in Istanbul).

Soutěž je pro každého - bez věkového limitu.

Téma: Návykové drogy = **Addictions**
 (substance, tobacco, alcohol, technology,
 gambling) and its harms to individual and society

Počet: 3 kusy maximum.

Entrants can send cartoon published but not awarded
 in another contest.

Size: A4 nebo A3

Jazyk: Turkish nebo English

Ceny: Grand Prize 3,000 \$ + Plaque

Achievement Prize 500 \$ + Plaque (5x)

Jury: **Metin Peker** / President of Caricaturists Association; Gürbüz Doğan Ekşioğlu / Caricaturist;
 Muhittin Köroğlu / Caricaturist; Mehdi Azizi / Caricaturist (Iran); Peyami Çelikcan / President of Green
 Crescent Scientific Committee.

Formát: JPG formatted max. 5 MB A4 or A3 sized 300 dpi entry(ies); and participation form via e-mail
 (cartooncontest@yesilay.org.tr)

Deadline: 20. 11. 2016

On the condition that the artists ensure his entry is not damaged, they may as well prefer to post their
 entry(ies) along with participation form to the address below:

Adresa: Uluslararası Yeşilay Karikatür Yarışması, Sepetçiler Kasrı, Sirkeci 34110

İstanbul / Türkiye

Info: cartooncontest@yesilay.org.tr

Kalendárium

Jak se nám s podzimem tabulka **Kalendaria mezinárodních soutěží** krátí a zmenšuje, máme jednak chuť ji už nyní zvětšit o první soutěže s uzávěrkou na počátku příštího roku, jednak ještě větší chuť apelovat na české (a nám blízké) karikaturisty, ať nelení a rychle využijí posledních letošních příležitostí potěšit se z vlastní účasti. Slovy současné generace sportovců, jak je slýcháme den co den z médií: *Je to adrenalin, ale hlavně jde o to si to prostě užít; třeba to tam padne. Takže uvidíme - ale musíme pro to udělat maximum! Atd.*

Jenže tyhle dvě chutě si samozřejmě necháme zajít. Konečně několik ocenění už jsme pro českou cartoonistiku zaznamenali - a pánové z východní radiály Praha - Kolín - Hradec Králové - Třebechovice si už listují v katalozích se svým jménem i svými díly na předních stránkách. A něco tam ještě „padne“ i pokud jde o naši „filiálku“ v Německu. **GAGmen**

2016 !	Název soutěže	Body *)	Deadline	GAG **)
Hoříiiiiii!!!	Molla Nasreddin - Baku, Azerbajdžan	***	15. 10. 2016	7
Hoříiiiiii!!!	<i>Humans and Technology</i> - Kosovo	-	15. 10. 2016	9
Hoříiiiiii!!!	SECAC - Semarang, Indonesie - jen výstava	-	16. 10. 2016	9
Hoří!	„World Heritage“ - Eskisehir, Turecko	****	18. 10. 2016	7
Náš tip!	'Marco Biassoni' - Gallarate, Itálie	**	18. 10. 2016	9
Příhověvá...	ICC - Braila, Rumunsko - Novinka!	***	1. 11. 2016	10
	Fartoon - Faro, Portugalsko	-	6. 11. 2016	9
	ICC - Urziceni, Rumunsko - novinka!	***	11. 11. 2016	10
	Ranan Lurie - OSN / USA - nové!	****	15. 11. 2016	10
	Golden Opossum - USA - novinka!	-	15. 12. 2016	10
	Green Crescent - Istanbul, Turecko - NOVÉ!	-	20. 11. 2016	10
Náš tip!	Int'l Tourism Cartoon Comp. - Eskisehir, Turecko - NEW!	*****	31. 12. 2016	10

*) ve sloupci **Body** vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. **Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž.** Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně známé či čitelné soutěže.
) ve sloupci uvádíme **číslo e-GAGu, v němž najdete český výtah z propozic. A odkaz na závazný originál.

Na poslední chvíli:

Z tisku / O humoru - na závěr...

Zeman se dva roky neodtrhl od chodníku, na němž cosi rozšlapal...

Tak „Peroutkuv“ článek o gentlemanství *Adolfa Hitlera* se nakonec přece jen našel. A opravdu byl otištěn na stránce vlevo dole, jak s odkazem na svou fotografickou paměť tvrdil prezident **Miloš Zeman**. Jenže nevyšel v *Přítomnosti*, ale v *Rudém právu*. (...) Je vyloučené, že by ho napsal Ferdinand Peroutka (...) Jen pro pořádek: ani komunistický redaktor Hitlera neopěvoval, šlo o **ironii**. (...) A jak na nález reaguje Hrad? (...) „Nález dokládá vše, co jsem během pátrání říkal,“ nenechá se znervóznit mluvčí **Jiří Ovčáček**. Přeloženo: hledali jsme hodinky, našly se holinky. To potvrzuje naši pravdu, protože obojí se natahuje. (...) V každé nové fázi sporu o Peroutku se zdá, že jeho **tragikomichnost** už dosáhla dna, ale o měsíc dva se ukáže, že může být ještě hůř. (...) Bývalý redaktor bolševických *Haló novin* si dělá puvoár na výklad předválečné historie (...) Co se svou pověstí provádí prezident Zeman (...) je vcelku osobní věc. Že se přitom Pražský hrad jako výkladní skříň této země mění v instituci, která je **jen pro smích**, to už se bohužel týká nás všech.

Miroslav Korecký: „Zemanovy holinky a Hrad pro srandu králíkům“; MfDNES 3. 10. 2016, str. 12. / Kresba: **Václav Teichmann**

Karel IV dokraloval...

...docísařoval a také vlastně *dootcovlastil*. Navíc nejspíš i *dogagoval*. Alespoň to tak vypadá dle tohoto čísla - do uzávěrky jsme neobdrželi žádný nový příspěvek. Ačkoli jsme rubriku věnovanou 700. výročí „Ká-čtyřky“ mínili táhnout až do konce tohoto ročníku, zřejmě s ní končíme. To ovšem neznamená, že pokud nám pošlete nový či dosud v e-GAGu nepublikovaný vtíp na císařské téma, hodíme ho leda do koše. V něm potápíme ve Vltavě jen obzvlášť nezdárné kousky... **(red.)**

Kresby k **Úvaze / str. 2-4**: Jalal Primmarzabad (Irán); Eray Özbek (Turecko); Angelo Campaner (Itálie); Slawomir Makal (Polsko); Andrej Popov (Rusko); Robert Kempisty (Polsko)

oo
e-GAGmag * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. **14. ročník**. Toto je č. **2016/10** (626) z **10. 10. 2016** * Číslo **2016/11** vyjde asi **11. 11. 2016** * Redakce: ivan.hanousek@dreamworx.cz